

Déli Hírlap

Redacția și administrația:
TIMIȘOARA, I. Piața Brătianu No. 3.
Telefon: 28—10

GAZETA MAGHIARILOR
DIN BANAT

Nr. cererii de insc. in Reg. publ. per. 934/1938
Trib. Timișoara
Redactor resp. Dr. VARNAY ELEMÉR

Tisztul a léghör

A nemzetközi politika egén még sűrű tömegben gomolyognak a vészterhes felhők, de agadhatatlan, hogy a léghöri feszültség engegett és a még itt-ott halványon cikázó villámok nem fenyegetnek a pusztítás rémével. Az elmult héten a hadi készülődéseknek a maximuma való fokozása és a nagyhatalmaknak tényleges, vagy látszólagos szembenállása azt a hitet tette, hogy elérkezett a nagy leszámolás ideje, amelynek véres összecsapásokban való kibővítését már nem akadályozhatja meg semmi. És ime az ésszerűség ismét diadalmaskodott a szenvedélyeken, a vakmerőséget legyűrte a megfontoltság és pillanatnyilag az a helyzet, hogy a háború veszedelme elmult az emberiség feje fölül. Pillanatnyilag, mert azt természetesen nem tudhatja senki, hogy a jövő méhe mit rejt magában és amikor a nagyok már megegyeztek, a föld kerekén valahol egy kis nemzet, vagy ország akciója nem borít-e fel mindent, amit a jóakarát és engedékenységre létrehozott.

Mussolini kijelentése, hogy tiszteletben tartja Görögország területi épségét és szuverenitását, Németország deklarációja, hogy nincsen támadó szándéka Lengyelország ellen, Anglia és Franciaország garanciányilatkozatai mind hozzájárultak a feszültség enyhítéséhez és ha most az Északamerikai Egyesült Államok elnöke békefelhívással fordult Hitlerhez és Mussolinihoz és arról beszél, hogy hazája a legnagyobb áldozatok árán is hajlandó biztosítani a békét és ha kell a békétlenkedők ellen fegyveresen is felvenni a harcot. Élénk diplomáciai tárgyalások folynak mindenfelé és ha az egyik oldalon bekerítésről panaszkodnak, akkor az éppen annyira jogosult, vagy jogosulatlan, mint a másik oldalon viszont tervezett támadásokról vélnék tudni.

Az élénk diplomáciai tevékenységnek minélisetre kedvezőbb és megnyugtatóbb lenne, ha a nemzetközi politikában teljes szúcsend uralkodnék, azonban a legádázabb diplomáciai csatározás is előnyösebb, mint a legszelvidebb fegyveres összecsapás, mert míg amaz csak a léghör tisztító mennydörgéssel jár, addig az utóbbi villámcsapásai pusztulást vonnak maguk után. A nagyhatalmak különböző megnyilatkozásai mellett nem szabad szó nélkül elhaladnunk azon események mellett, melyek közvetlen szomszédságunkban történnek és amelyek a nagy világpolitika szempontjából talán kisebb jelentőséggel bírnak, de saját sorsunkra döntő hatást gyakorolnak. Ebben a tekintetben első helyre kívánkozik a magyar külügyminiszternek beszéde, amelyben Magyarország Romániához való viszonyáról szólt. Magyarország helyzete Romániával szemben — mondotta a magyar külügyminiszter a Rador távirati iroda jelentése szerint — nehéz, mert Romániának oka volna Magyarország részéről ellenséges magatartástól tartani, holott Románia tudatában van annak, hogy Magyarország Románia határait tiszteletben kívánja tartani. Biztosíthatom a román kormányt — mondotta a magyar külügyminiszter — hogy Magyarország tekintettel lesz érzékenységére, amivel szemben Magyarország elvárja, hogy Románia tekintettel legyen a milliós magyar nemzetkisebbségére.

Tiszta és világos beszéd, mely félreérthetetlenül kifejezésre juttatja a magyar kormány kívánságát, hogy jószomszédi viszonyban akar élni Romániával és megjelöli azokat a módosításokat is, melyek mellett ennek a jószomszédi viszonyoknak a megalapozása és kiépítése lehetséges. Véleményünk szerint ennek megvalósítása sokkal nagyobb jelentőséggel bír a gyakorlatban, mint a nagyhatalmak minden garanciavállalása, mert míg ez segítséget és támogatást ígér háború esetére, addig a jószomszédi viszony a béke szolgálatában áll és a két nemzetnek béke egymásmellett-élését biztosítani hivatott.

Eredményes tárgyalások Litvinov és a moszkvai angol követ között

Gibraltárból elvonult az angol flotta jórésze és helyét a francia flotta egységeinek adta át

Roosevelt Portoricót Spanyolországának ajánlotta fel?

Londonból jelentik: Sir Alexander Cadogan angol külügyi államtitkár hétfőn kihallgatáson fogadta Maisky londoni szovjet nagykövetet. Beavatott londoni körök véleménye szerint a szombati Litvinov és a moszkvai angol nagykövet közötti eszmecsere következtében kielégítő eredményekhez jutottak. Ehhez hozzátesszik, hogy mielőtt a tárgyalásokat folytatnák, Litvinov népbiztos-társaival tanácskozik.

A Daily Telegraph szerint Maisky szovjetnagykövetet tanácskozás céljából Moszkvába hívták.

Törökország belép a demokrata védelmi blokkba

Párisból jelentik: A francia kormány diplomáciai erőfeszítései tovább folynak. Ankarából kitűnő hírek érkeznek a francia fővárosba. Most már megvan minden valószínűsége annak, hogy Törökország be fog lépni a védelmi szövetségbe.

Törökország együttműködése a demokrata hatalmakkal rendkívül nagy jelentőségű.

Az Oeuvre úgy tudja, hogy a francia-szovjet szerződésnek szintén új életet fognak adni. Ebben a kérdésben a diplomáciai tárgyalások már előrehaladott állapotba jutottak. Az Excelsior értesülése szerint Moszkva megérti, hogy a jelen körülmények között

Szovjetországnak csak közvetett formában kell támogatni a veszélyeztetett hatalmakat.

A Havas távirati ügynökség jelenti: Az angol lapok meglepéssel közlik azokat a külügyminisztériumba érkezett híreket, amelyek szerint az angol-szovjet tárgyalások kedvező mederben haladnak. A Daily Telegraph ezzel kapcsolatban megállapítja, hogy a London és Ankara, valamint a London és a különböző Balkán fővárosok között folyó

Csapatösszevonás Spanyol-Marokkóban

A Lokalanzeiger madridi tudósítója arról értesült, hogy szombaton, mielőtt még Roosevelt elnök üzenete nyilvánosságra került volna, hivatalos spanyol körökben olyan hírek terjedtek el, hogy Roosevelt felajánlotta Spanyolországának, hogy Portoricót, amely tudvalegőleg most amerikai gyarmat, visszaadja.

A Daily Telegraph megállapítja, hogy a spanyol-marokkói csapatmozdulatokról újabb hírek ér-

megbeszélések, kedvező fordulatot vettek. Valószínűnek tartják, hogy még e hét folyamán újabb nyilatkozat hangzik el a Bankán államoknak való kölcsönös segélynyújtás kérdésében.

FRANCIA ORIASHAJÓK GIBRALTARBAN

Gibraltárból jelentik: Hétfőn három francia cirkáló és három torpedóúzó érkezett Gibraltárba. Az utolsó 24 órában a Gibraltárba érkezett francia hadihajók száma tizenháromra emelkedett és ezek között van a Lorraine és Bretagne cirkáló, amelyeknek mindegyike 22.500 tonna és 10 ezer kilométeres akciórádiusa van. A hatalmas torpedóúzóknak óránkénti sebessége 84 kilométer. A két hajó 81 ezer 360 tonna rakományt bír el.

Londoni jelentés szerint a 13 francia hadihajó megérkezésével egyidejűleg a gibraltári angol flotta Málta szigetére és a környező szigetekhez vonult. Gibraltárban csak néhány angol hajóegység maradt.

Gibraltárból érkezett hírek szerint a tangeri szekcióban mintegy 12 ezer főnyi spanyol katonaságból és részben bennszülöttekből álló haderőt összpontosítottak.

Május 15. után hagyják el az önkéntesek Spanyolországot

Madridból jelentik: Híradás szerint hozzávetőlegesen 150 ezer ember vesz részt május tizenötödikén. Szent Izidor napján, Madrid véd-szentjének ünnepén a győzelmi felvonuláson. A Franco tábornok előtt felvonuló csapatok között képviselve lesz a spanyol szárazföldi, tengeri és légi haderő minden csapattestének képviselője,

valamint az idegen önkéntesek egy-egy osztaga. A győzelmi bevonulás jelenti majd Spanyolországban a béke helyreállítását. Az idegen önkéntesek a felvonulást követő napokon hagyják el az országot Cadix és Almeria kikötőkön keresztül. A spanyol hadsereget ezután fokozatosan leszerelik.

Anglia és Franciaország messze vannak és kötelezettségvállalásuk inkább elméleti jelentőségű, míg a szövetség konkrét javaslatai és biztosítékai közvetlenül hatnak. Tudjuk és érezzük ennek a kívánatos jószomszédi viszonynak és megteremtése lehetőségének minden következményét a magunk, a romániai magyar nemzetkisebbség szempontjából is. És bizzunk benne, hogy fontosságát felismerik minden oldalon. És a mostani feszültség megszűntével eljön az ideje annak, hogy az érdekeltek leülnek a zöld asztal mellé, hogy az együttélés feltételeinek megállapításával együtt leszögezzék a mi jövőnk és létfeltételeink lehetőségét is. Ha megvan az őszinta békeóhaj és megvan az érdekek kölcsönösségének komoly felismerése, akkor nem is késhetik a józan meg-

Tömegesen jelentkeznek szolgálatra a franciaországi idegenek

Párisból jelentik: „A fejünk ki sem látszik a munkából. Az emigránsok végeláthatatlan sora jön és érdeklődik, miként volna lehetséges, hogy a hadsereg, vagy annak segédszolgálati közé felvétesse magát. Két nap alatt 2500 kérés futott be, amely közül kétszázatonk nyújtottak be, a kik valamennyien vállalkoznak arra, hogy gépkocsit vezessenek, vagy az egészségügyi csapatoknál teljesítsenek szolgálatot.”

A fenti kijelentést a 413. számú iroda egyik tisztviselője tette a Havas-iroda munkatársának. A törvényrendelet megjelenése óta az idegenek minden várakozást felülmutatóan jelentkeznek, moha a törvényt nem tették közzé. A menekülteket segélyező hivatalban az idegenek állandóan érdeklődnek a hadseregbe való felvétel feltételei felől. A jelentkezők között legnagyobb számmal az olaszok vannak.

METAXAS KÖSZÖNETE FRANCIA-ORSZÁGNAK

Athénből jelentik: Valamennyi athéni lap beszámol arról, hogy az athéni francia követ felkereste Metaxas görög miniszterelnököt és hivatalosan is tudomására hozta azoknak a kijelentéseknek szövegét, amelyet Daladier francia miniszterelnök ismert nyilatkozatában Görögországra vonatkozólag tett.

A miniszterelnök meleg szavakkal mondott köszönetet és kérte a francia követet, hogy tolmácsolja ezt az egész francia kormányának. Kijelentette Metaxas miniszterelnök, hogy Daladier nyilatkozatát az egész görög nép nagy meglepedéssel és örömmel fogadta.

ÚJZÉLAND KORMÁNYZÓJA A BRIT BIRODALOM EGYSÉGÉRT

A Reuter-iroda jelenti Wellingtonból, hogy Gallvay vicomte, Újzéländ kormányzója, hétfőn Pictonban tartott beszédében kijelentette, miszerint egy esetleges háború esetén az egész brit birodalom ismét védelmére kel a szabadság és igazság elvének.

HITLER KANCELLÁR CSAPATSZEMLEJE

Hitler kancellár hétfőn délelőtt Sankt Pöltenbe érkezett, ahol Brauchitsch tábornok, a német hadsereg főparancsnoka és List tábornok, az ötödik hadsereg parancsnoka fogadták. A kancellár a Sankt Pölten vidékén állomásozó egységeket tekintette meg.

„NEM BÉKEAKCIÓN, HANEM BEKERÍTÉS — ÍRJA A MONTAG

A Montag című berlini lap Roosevelt úzerével kapcsolatban azt írja, hogy nincsen békeakción, hanem arról, hogy a demokrat bekerítsék Németországot. Rooseveltnek kell vizsgálnia Németország és Olaszország követeléseit és számításba kell vennie a ország életterét, valamint a jogokhoz való egye lőségüket.

RÓMÁBAN ÉS BERLINBEN TÁRGYALNA A WASHINGTONI ÜZENETRŐL

Mussolini miniszterelnök vasárnap délut tárgyalást folytatott Göring porosz minisztr elnökkel a Németországot és Olaszországot ér tő elsőrendű kérdésekről. Ugy hiszik, hogy a l államférfi véleményét mondott egymásnak Roos velt békeüzenetéről is.

A Havas-iroda müncheni levelezője arról hirt, hogy Hitler kancellár vasárnap délut másfél órát tanácskozott Ribbentrop külügyn iszterrel. Politikai körökben elterjedt vélemé szert a kancellár Roosevelt köztársasági elm békeüzenetére adandó válaszlól tanácskozo Azt még nem lehet tudni, hogy vajjon Hitl nem-e április 20-ika előtt, vagyis születésna ünnepeit megelőzően fog válaszolni Roos veltnek.

Hitler kancellár Dietrich sajtófőnök kísér tében vasárnap este különvonaton Münchenb Berlinbe utazott. Ugyancsak vasárnap este r pillőgőpen utazott a német fővárosba Ribbe trop külügyminiszter is.

Páris: Itt a lehetőség a béke megmentésére

A hétfő reggeli francia lapok hosszabbán kon mentálják Roosevelt üzenetének legelső berlini é római visszhangját. A Le Jour és a Le Journal bei lini tudósítónak jelentése szerint

a békefelhívást Németországban már az első pil lanatban ellenszenvvel fogadták, ami így előre vetette annak árnyékát, hogy a Rooseveltnek adandó hivatalos válasz elutasító lesz.

Ezzel szemben a Le Journal római levelezője azt í ja, hogy az Egyesült Államok elnökének felhívás Rómában megértéssel találkozott.

A felhívást az olasz lapok teljes egészében közölték anélkül, hogy ahhoz véleményeket fűztek volna hoz zá. Mindenesetre ez annál is inkább jellemző, mer Németországban a hatás ennek éppen az ellenkezőj volt. A lap még hozzáfűzi:

Az olasz nép egységes volt annak elismerésében, hogy az Egyesült Államok elnöke lehetőséget nyújtott a béke megmentésére.

amelyet a világ valamennyi népe kíván.

A Le Jour megjegyzi, ugyan lehetséges, hogy i totális államok válasza holnapra már azonos lesz mindenesetre említésre méltó, hogy eleinte egymás tól teljesen ellentétes módon reagáltak Roosevelt felhívására. Egyébként Németország helyzete tel jesen más, mint Olaszországé.

Ha a tengely kettőtörök, csak a Harmadik Biro dalom van elszigetelve, nem pedig Olaszország is.

A L'Epoque-ben Kerrilis azt írja, hogy most ki kell várni az alkalmas pillanatot az Olaszországgal és Spanyolországgal való hasznos tárgyalásra. Ha ez a tárgyalás eredménytelen és veszélyes lett volna akkor, amikor a leggyengébbek voltunk — kezdeményezésünket ugyanis félemlünknek tulajdoníthatták volna —, ma már megváltozott a helyzet, mert most mi vagyunk a legerősebbek.

Róma: Európa nem hajlandó újabb amerikai beavatkozásnak helyt adni

Tűrhetetlennek tartja a lap azt is, hogy Roose velt Olaszországot és Németországot támadónak állítja be. Ezzel önkényesen támadásnak minősíti ugyanis Rooseveltt az abesszíniai, ausztriai, cseh-szlovákia eseményeket.

A Messagero Roosevelt üzenetével kapcsolatban következőket írja: Az Egyesült Államok elnökének távirata senkit sem tévesztett meg. Ez is egyik láncszeme annak a hadjáratsorozatnak, amelyet a demokrata országok a totális államok ellen folytatnak. A lap tiltakozik az ellen, hogy Amerika Euró pa ügyeibe avatkozik és vakmerőségében odaig megy, hogy két nagyhatalom vezérért a vádoltak padjára álltette.

A Havas ügynökség római jelentése szerint a hétfő reggeli olasz lapok egyöntetűen állást foglalnak Roosevelt kezdeményezésével szemben. A leg több lap az Egyesült Államok elnökét személyében is támadja. Az olasz sajtó egyébként megál lapítja, hogy Roosevelt talán akkor járt volna el helyesen, ha üzenetét titokban tartja, mert így leg alább némi esélye lett volna annak elfogadásá ra. Európa nem hajlandó újabb amerikai beavatkozásnak helyt adni.

Hága: Minden államhoz kellett volna intézni az üzenetet

Hágából jelentik: A holland sajtóiroda közli: Jól értesült politikai körök véleménye szerint Roos velt ismeretes felhívásának kevés eredménye lesz, tekintve a német sajtó reakcióját. Ugyanezek a kö rök a felhívást nagyfokú idealizmus tanujelének te kintik, de nagyobb eredménye lett volna, ha nem csak Hitlerhez és Mussolinihez íntézte volna az Egyesült Államok elnöke a felhívást, hanem vala mennyi érdekelt államhoz, abból a célból, hogy kö zös tárgyalásra gyűljenek össze. Hollandia jelenleg várakozó álláspontot foglal el.

Hitler kancellár ellenjavaslattal fog válaszolni Rooseveltt felhívására

A válasz végett április 28.-ra összehívták a birodalmi gyűlést

A német és olasz sajtó hűvösen fogadta a washingtoni üzenetet

Londonból jelentik: Egyes londoni lapok jelentése szerint Chamberlain angol miniszterelnök az alsóház keddi ülésén bejelenti, hogy a védelmi blokkot Törökországra is kiterjesztik. Az angol miniszterelnök egyébként részletesen ismerteti majd Rooseveltt legutóbbi lépését. Angol körökben tudni vélik, hogy a német birodalmi ülésen Hitler kancellár válaszolni fog Rooseveltt elnök táviratára. Angol értesülések szerint

Hitler kancellár válasza nem lesz elutasító, hanem ellenjavaslatokat tesz.

Német körök szerint Hitler kancellár csak abban az esetben hajlandó Európa békéjét szavatol ni, ha teljesítik Németország által jogosan hangoztatott követeléseit, amelyek között a gyar matigények is szerepelnek, másrészt azt követeli, hogy a bekerítési politika által ne zárják ki a balkáni gazdasági életből.

Roosevelt újabb kísérletet fog tenni

A hétfő reggeli londoni lapok rendkívül kedvezően nyilatkoznak Rooseveltt elnök üzenetéről, de megállapítják, hogy Németország és Olaszország válasza vagy tagadó, vagy pedig felte részes lesz. Berlin és Róma visszautasító magatartása végül talán mégsem lesz annyira hatá rozott, mint az az első percekben látszott. A Daily Express londoni amerikai körök véleményét közli, amely szerint, ha Rooseveltt kezdeményezései és javaslatai visszautasításal találkoznak a diktatórikus államok részéről, újabb fegyverszüneti kísérletezéseket tesz a köztársasági elnök és ez az újabb ajánlata 10, esetleg 15 esztendőre szólna, valamennyi ország részére. Ha ez a terve is hajótörést szenvedne, úgy felhívást intéz majd országához, hogy csatlakozzon a támadók elleni arcvonalhoz, a demokráciák mellett.

Baldwin a Rooseveltt felhívásáról

Baldwin, volt angol miniszterelnök kijelentette, hogy Rooseveltt békefelhívása bátor és egy államférfihoz méltó cselekedet volt. Reméli, hogy a felhívásnak meglesz az eredménye. Végül hangoztatta, meg van győződve róla, hogy a Brit Birodalom tudni fogja kötelességét.

ÁPRILIS 28-RA ÖSSZEHIVTÁK A BIRODALMI GYŰLÉST

Berlinből jelentik: Ismeretes, hogy Roose velt elnök azt a javaslatot intézte Hitler német birodalmi vezérhez, hogy bizonyos kérdésekben leendő állásfoglalásáról értesítse őt. Ezt az ügyet a német birodalmi vezér annyira fontos nak tartja, hogy elhatározta, miszerint

az Egyesült Államok elnökének a német nép nevében adandó válaszát a birodalmi gyűlés előtt hozza tudomású.

Ezért április 28-ára egybehívta a birodalmi gyűlést.

Római jelentés szerint a lapok nagy része ma is Rooseveltt üzenetével foglalkozik. A Messa gero szerint ez az üzenet belpolitikai célokat szolgáló mesterkedés és előkészítés annak, hogy az Egyesült Államok beavatkozhassanak az európai háborúba London és Páris oldalán. Ebből a szempontból

az üzenetet a Messagero háborús lépésnek fogja fel.

Washington: A megegyezés minden lehetőségére aknáztassék ki

Roosevelt üzenete nagy meglepetést keltett Egyesült Államokban. Washingtonban meggyűzők, hogy Roosevelt az egész amerikai nemzet nevében beszélt, amiáltal államfői felelősséget vállalt.

A Popolo di Roma washingtoni tudósítójának jelentése szerint Roosevelt üzenetének az volt a célja, hogy hozzászoktassák az amerikai

közvéleményt az esetleges európai beavatkozás gondolatához és hogy haborus veszély esetén ilyen módon könnyebben fel lehessen vetni az amerikai beavatkozás kérdését. A kísérlet gyakorlati eredménye bizonytalan, de arra jó, hogy a tekintélyállamok és a demokráciák között megegyezés valamennyi lehetőségét kiaknázhassák.

Brüsszel: Európában mindig feltűnést kelt ha Rooseveltt megszólal

Roosevelt tömeges üdvözlő táviratot kapott abból az alkalomból, hogy békefelhívást intézett Mussolinihez és Hitlerhez. Brazília, Columbia és Szovjetunió meleghangú táviratban üdvözölközött az Egyesült Államok elnökét.

A svájci, angol, orosz sajtó nagyon kedvesen ír Roosevelt békeajánlatáról.

A Tempsnek az a véleménye, hogy Hitler és Mussolini nem fognak tudni nyílt elutasítást

választ adni.

A belga sajtó nem ír elragadtatással a diplomáciai aktusról. Az Etoile Belge azt írja, hogy Európában mindig feltűnést keltett, amikor Roosevelt elnök megszólalt.

A Vinctieme Siecle megállapítja, hogy Roosevelt elnök még mielőtt a két diktátorhoz intézte felhívását, azt hitte, hogy ezzel súlyos csapást fog mérni rájuk.

Belgrad örömmel üdvözöl minden akciót a világbéke megmentésére

A lengyel lapok közlik Roosevelt üzenetét és annak a németek álltal történt visszautasítását. Lengyel részről tartózkodó állpontra helyezkednek.

A jugoszláv sajtó részletes kommentárokat fűz Roosevelt békefelhívásához. Hivatalos körökben nem nyilatkoznak az ügygel kapcsolatban, mértékadó körökben csupán azt hangoztatják, hogy Jugoszlávia örömmel üdvözöl minden

olyan akciót, mely a világbéke megmentésére irányul.

Hivatalos orosz álláspont Roosevelt üzenetével kapcsolatban még nem alakult ki, de politikai körökben kijelentették, hogy a hatás csakis kedvező lehet, mivel Moszkva mindig meleg rokonszenvet érzett Rooseveltt és a nagy amerikai demokrácia iránt.

A tisztek és altisztek jövedelmét jelentősen emelte a kormány

Magas felszerelési összeget és nyugdíjat kapnak a tisztek, Calinescu miniszterelnök fontos reformjai

Bucurestiből jelentik: Az a tény, hogy Calinescu Armand miniszterelnök átvette a nemzetvédelmi miniszterium vezetését is, azt mutatja, hogy a kormány elsőrendű elfoglaltságai közé tartozik a hadsereg szükségleteinek kielégítése. Valóban, az utóbbi időben a tiszti- és altisztkar helyzete jelentős javuláson ment át.

A tiszti- és altiszti karban nagyszabású előléptetések történtek; ez a szám meghaladta

megnégyszereztek. Emelték a katonai iskolák és a legénység, valamint a takarmányra fordított összegeket is.

NYUGDIJAK ÉS KÖLCSÖNÖK.

A tisztek nyugdíját helyesbítették, a hadsereg hitelintézetének alapszabályain keresztül módosítások révén a felvett kölcsönök után fizetendő kamatokat felére csökkentették, a kölcsönösszegek felső határát jelentősen emelték, azok határidejét kitölték.

Megvalósította a miniszterium a tisztkar óhaját: a tisztek biztosítását. A tisztek biztosításához, az állam 150 millió leiel járul hozzá. Így például egy nyugdíjbanvonuló őrnagy a jövőben a hadsereg hitelintézete által az évek folyamán levont összegben kívül 100 ezer lei biztosítási összeget is kézhez kap. Tábormoki rangfokozatban levő tisztek biztosítási jutaléka 200 ezer lei.

A fenti összeget csak a folyó évben nyugalmába vanuló tisztek kapják. A további években a szolgálati korhatár elteltével egy tiszt 1 millió lei biztosítási jutalékot és 500 ezer leit kivevő összeget vehet fel a hitelintézettől. Említésre méltó, hogy a tisztkar anyagi előnyét megjavító biztosítási rendszer kizárólag az állam hozzájárulásán épül fel. Amint látjuk tehát, a tisztek életszínvonalának jelentős emelését jelentik a nemzetvédelmi miniszterium reformjai.

az ezerötszázat, amit az utóbbi idők legnagyobb mérvű előléptetésének tekinthetünk. A mult hibáit sikerült ez alkalommal helyrehozni.

A FELSZERELÉSI JUTALÉK EMELESE.

Az április 1-én életbelépett új költségvetésbe 850 millió leit kivevő összeget vettek fel a tisztek és altisztek anyagi helyzetének megjavítására. Így a felszerelési jutalékot, a költözködési segélyt, stb. emelték fel. Különösen a fiatal tisztek részére jelentett eddig nagy anyagi megterhelést a felszerelés beszerzése. Eppen ezért a miniszterium az eddigi nyolcezer leies jutalékot lovas csapatoknál szolgáló tisztek részére 70 ezer leire, gyalogos tiszteknél pedig 60 ezer leire növelte. Ezenkívül valamennyi tiszti rangfokozat részére évi harmincezer lei fűtési átalányt állapított meg a nemzetvédelmi miniszterium. Ezeknek végösszege megközelíti a 200 millió leit. Külön jutalékot kapnak az idegen nyelvet beszélő tisztek, a költözködési segélyt

VÉRITISZTÍTÁS TAVASSZAL

Leo-Pills tisztán növényi anyagokból előállított hashajtó elsőrangú vértisztító és nedvfelújító hatása bevált. Egy tavaszi kurához elég 1-2 nagy doboz. Egy nagy doboz ára 80 Lei.

Leo-Pills LAXATIV

Cvetkovics és Macsek e héten folytatják tárgyalásaikat

Belgrádból jelentik: Cvetkovics és Macsek hétfőn délelőtt fogadták a sajtó képviselőit és a következő kijelentéseket tették. A miniszterelnök és Macsek a tanácskozások során a szorosan veit horvát kérdés gyakorlati megoldását célzó javaslatokat szövegezték meg és megegyeztek abban, hogy mindkét fél tanulmányozás tárgyát teszi a javaslatokat. A hét folyamán újból összeülnek és folytatják a tárgyalást.

A horvát kérdés előreláthatólag ma vagy holnap megoldást nyer. A feleknek sikerült a tárgyalások során a következő pontokban megegyezni:

A horvát és dalmát bányságot olyképpen egyesítik, hogy abból négy és félmillió lelket számláló országrészt létesítenek. A horvát bányság az 1868-ban hozott törvényben biztosított autonómiát fogja élvezni. Belpolitikai, igazságügyi, gazdasági és kulturális kérdésekben Horvátország teljes önállóságot kap és közősek azok az ügyek lesznek, amelyek a két országot egyenlő módon érintik. A felmerült kérdések lényegi részében megtörtént már a megegyezés. Az autonómiát ugynevezett kis koalíciós kormány fogja kimondani és végrehajtani, mert Cvetkovics miniszterelnöknek nem sikerült megalakítania a nagy koalíciós kormányt. A kis koalíciós kormányban főleg a horvátok kapnak megfelelő tárcát.

A fémipari munkások felhívása az öszmunkásokhoz

A bucegi körzet fémipari munkásai tegnap népes nagygyűlést tartott, amelyen a következő határozati javaslatot fogadták el: Tekintettel Calinescu miniszterelnök legutóbbi állásfoglalására, amely szerint Románia minden erejével küzdeni fog, amennyiben megtámadják, a fémipari munkásság felhívja az öszmunkásság figyelmét, hogy legyen készenlétben és a haza első hívására teljesítse kötelességét.

A magyar miniszterelnök és külügyminiszter római utja

Budapestről jelentik: Gróf Teleki Pál magyar miniszterelnök és Csáky István gróf külügyminiszter, reggel 7 óra 20 perckor elutaztak Rómába. A pályaudvaron megjelent az olasz követség teljes személyzete és a fasciók nagy küldöttsége. Gróf Vinci budapesti olasz követ a magyar miniszterelnökkel együtt utazott Rómába.

Gafencu külügyminiszter Krakkótól Kattovicig Beck lengyel külügyminiszterrel utazott

A külföld nagy érdeklődéssel kíséri a román külügyminiszter utazását

Gafencu külügyminiszter vasárnap délután 13 óra 20 perckor Berlinbe utazott. A külügyminiszter kíséretében van von Fabritius bucarestii német követ, Crutescu meghatalmazott miniszter és Liviu Pop kabinetfőnök. A pályaudvar perronján Calinescu miniszterelnök és Mitita Constantinescu pénzügyminiszter vettek búcsút a távozó külügyminisztertől.

Varsóból jelentik: Beck ezredes lengyel külügyminiszter vasárnap este Krakkóba érkezett. A külügyminiszter hétfőn délelőtt fogadta a krakkói pályaudvaron az odaérkező Gafencu külügyminisztert. A két államférfi ezután együtt folytatta útját Kattovicig és a másfélórás úton

alkalmuk volt egymással a legújabb politikai helyzetet megtárgyalni.

A francia lapok nagy fontosságot tulajdonítanak Gafencu külügyminiszter körútjának. Berlinben Románia külügyminisztere igen fontos megbeszélést folytat. Öfelsége, II. Carol király külpolitikai irányítása mellett minden valószínűség megvan arra, hogy valamennyi országgal a jövőszonyt továbbra is fenn lehet tartani. Nagy fontosságot tulajdonítanak annak a ténynek is, hogy Gafencu Berlinben nemcsak a német birodalom vezetőivel, hanem Magyarországgal és Bulgáriával kiküldöttével is találkozni fog.

A mesebeli királyné

Megcsillanni láttuk e héten ismét azt a különös fémét, amely a szegények kincsét képezi. Szegény asszonyok, akik napról-napra a háztartási pénz beosztásának komplikált számműveletét végzik, a nyugtódészakánál, rántáskavarásánál, sőt talán a kismosás rongyainak kifacsarásánál szüntelen és mélyen sóhajtoztak, hogy jaj a szegény Geraldine, ki hitte volna még egy évvel ezelőtt és mégis csak jobb a Mancinak, aki végül hozzámert a gumilerakati strazisztához, mint felpakkolni szülést után két napra, ország és korona nélkül és nekimenni a világnak a kis-csikével. A férfiak is siránkoztak. Emberek, a kiknek idült ebéd. és vacsoragondjaik vannak, a kávéházban dühödten kaptak a fejükhöz, hogy ezt az örületet amit Zog király csinált, hogy mindössze négyszázezer frankot vitt el az albán Nemzeti Banktól. Mondja, mit kezd ez az ember négyszázezer frankkal? Legalább egymilliót tett volna félre, abból egy-két évig megélhetett volna a családjával. Látni lehetett, hogy ezek az emberek, akiknek a zsebük kiszakadna, ha véletlenül csak négyszáz frank szokatlan teherrel kellemetlenkedne nekik a gazdájuk, ezek a sópánkodók szívesen küldtek volna Zog király egyelőre ismeretlen címére még néhány százezer frankot, ahogy az emberek mindig szívesen adnának a magukéból is, amíg nekik sincsen. Szóval a szánakozás kiélte magát e héten, a sok nincstelen szegény romantikus szívének volt kin szánakozni: egy trónvesztett királynő és az anyaság első napjaiban földönfutóvá lett királyasszonyon. Így tanítottak erre bennünket, ilyenek lettünk. Az öntudatunk első ébredésénél elstogott mese is arról szólt, hogy hol volt, volt egyszer egy szépséges királyasszony. Vagy, hogy élt hetedhét országban túl, a Kék hegyek alján egy király és annak hatalmas szomszédja volt, egy másik király, aki szörnyen megharagudott rá.

Ezekben a mesékben mindig szegény királyok, mostoha királykisasszonyok szerepelnek, mintha a gyermekben fejlődő új és kis szívet próbára akarnának tenni, hogy meddig bírja a szánakozást a szegény koronavesztett királyok és világok ment királyi dámák iránt. Meg vagyunk győződve, hogy a figyelmes és kellően intelligens mesemondó gyermekgondozónok aszerint ismernek a gyermek született hajlandóságára, hogy meddig hisz a meséknek, meddig tud sajnálkozni és hetedhétországok görbe hegyű uralkodóinak sorsa meddig csal könnyeket a szemükbe. És

ezek a finomérzékű pedagógák, a gyermekszív rejtelmének kutatói anyyi, de anyyi esetben kétségbeesett reménytelenséggel döbbennek arra, hogy anyyi gyermekszem egyáltalában nem tud kiapadni és a szemek fátyolos fénye mögött szörnyűségeken megecsélt sors riad a megfigyelőre: a jószívű, a szegénységre teremtett embernek a sorsa. Akik a mesemondás sujtjétől ósidők óta Hetedhétországok bíborban és aranyban pompázó világából kölcsönözték, bizony a gyermek gazdag és kúszált fantáziájához akarták a tárgykört idomítani, de ennek a főcéljának az alján ott húzódik meg a másik cél, amely türelmesen vár a felfedezőre és ez az, hogy próbára kell tenni a szívet, hogyan tud a nagyok és gazdagok baján megindulni: napkeleti királyok országvesztése, mostoha Hamupipóké, álomba merülő Csipkerózsák sorsán siránkozik? A lélek Taygetosz-hegye ez, amelyen ha kiállja a próbát a fejlődő gyermekszív, akkor megérett a sorsára: arra, hogy a gazdagokat és hatalmasokat ért sorscsapásait látva, saját bajáról megfélekedzen és mindenki más számára könnyeket tudjon hullajtani.

Amikor a nyhét elmúlt csendjében a szegényeknek ezen a különös kincsen gondolkoztak az emberek, a halászok és vámosok evangéliumi szerepe juthatott eszükbe. Egyszerű halászok voltak a bethlehemi időkben is azok, akik jószívvvel sajnálkozni tudtak és vámosok voltak azok, akik nem tudták megérteni a mások sorsában való részvétel megisztító erejét. Azt hisszük, hogy a dolgok két évezreden át egyszerűek maradtak, csak az azokról alkotott fogalmaink nem. A halászok ma is azok, akiknek jövője a reménység és kincsük a szív, míg a vámosok azok, akiknek a gyermekszív kellő időpontjában már elapad a könnyű és az órcákon megjelenik a cinizmus, a blazírtság első keserű vonása a szerencsétlen királyasszonyok sorsának hallatán. Ők tudják azt, hogy az ember elsősorban magát sajnálja, tudja, hogy az élet a másokkal a számok és pénzek erejével folytatott küzdelem. Az élet Ibsen szerint a rossz hajlandóságainkkal lefolytatott belső harc, de ugyancsak ennek az északi ridegségben fénylő szellemnek tanítása az is, hogy a külső harc ott folyik le közöttünk, egymás között, emberek között és a gyenge ember élete nem egyéb, mint az a sikertelenül önmagával vívott harc, hogy a szívet végül is megkeményítse és a bibliai vámosok módjára szedhesse el mástól azt, ami a saját életét könnyebbé teszi.

Sikertelen és meddő az az önmagunkkal folytatott harc, amelyen sem a szülői, sem az önévelés nem változtathat. Ez a szegények kincse és emiatt a szűkölködők mindig több reménnyel kopogtatnak az egyszerű és szegény embereknek. A nincsenből többet lehet adni, mint abból, ami van, mert a hiányt, a nagy deficitet elhatalmas gavallériával fedezheti a szív. Az olyan szív, amely megtoldaná Zog király számára az albán jegybank sovány készletét, babakelengyét küldene Geraldinének és örül annak, hogy a pesti jósnőt nem találták meg és az albán királyné által számára küldött ötezer pengő Geraldinehoz visszaérkezett, most, amikor „neki is jól jön” és különben is kitérít, hogy a jövőt csak hiányosan jósolta meg. Szolgalelkű áhítattal őrizzük féltve a nálunk jobb viszonyok között élők jósorsát, pedig a gyermekkori mese is csak úgy teljes, ha abban kis bánat, szomorúság van, ha a gyermekszobák alkonyati szürkeségű falán Hetedhétországok tragikus hősei rajzolódnak fel.

Hát ilyen Hetedhétországban élt Zog és Geraldine. Voltaképpen ők az aktuálisak, róluk kellett volna mesélni és olyan tervszerűtlenül vándoroltunk el a szegények szívének meséjére. Örök és kifogyhatatlan meséskönyv az, amely a szegények kincséről íródhatna, de olyan mindennapi, hogy senkinek jegyzni fel, csak egy-egy megbóltó toll. Nem jegyzik fel és nem mondják el azt a sok érzélgős bűt és bajt, amelyekért a szegény emberek sírni tudnak, mert ezekben csupa színtelenség és bíbortalanság van. Altató és elmélázó mesék kelennek, amelyek a valóságot is fantáziává teszik. Mese a grófkisasszonyról, akinek királynői nevet adott a keresztyánya, királynéi sorsot jósolt a cigányasszony és királynéi karján ment az oltár elé. Hét országból jöttek a nászra az íródiákok, akik sasok hátán repülve vitték a nagy lakodalom híret. Lezuhan-tak a sasok és ettől kezdve egyre jobban borult az ég a kék hegyek országában. A királyasszony álmában megjelent egy reggel suhogó sasnak a hátán az esküvői nászragy és háromszor repülte körül a palotát, ahol a kis trónörökös első sírása megeredt. Az ország bölcsé az álmot úgy fejtette meg, hogy a trónörökös csak három napig lesz a trón várományosa. Azután azt álmódta a szépséges királyasszony, hogy háromszáz sas jött a tenger felől háromezer vitézzel és elfűzték a trónörököst, apját és anyját.

Nincsen happy and. Ennek a mesének az eleje volt szép, ahogy a szerelem megindult, a hogy a grófkisasszony álma beteljesedett. Ahogy a Színházi Élet megírta. Szegény Színházi Élet, de jó neki, hogy ezt nem érte meg.

Egy megtagadott igen

Írta: KISSNÉ DÉCSI Mária

Erdély egyik távoli falujában történt ez a furcsa kis eset, amely szinte lehetetlennek hangzik, el sem hinnénk, ha élő tanúi nem lennének.

A falu, mely elszórvá a hegyek között fekszik, fehér házaival, virágos kertjeivel elég messze esik a várostól, ahová véletlenül kerül idegen. Lakói módos parasztságok. E parasztságok egyikéről van szó ebben a történetben. Fehértornácós háza ott húzódott a hegyalján, éppen szemben a községháza épületével, amelynek ablakaiból látta meg a kisbíró a gazda szép leányát, Esztert. Ezekből az ablakon keresztüli nézésekéből szerelem lett.

A vasárnap esti táncban való találkozások megszaporoztak, sőt a kapuba való esti kiállással változtak át, melyet azután észrevette a leány apja, Dömötör gazda is. Bizony nem jó szemmel nézte ezt a szerelemet, még pedig azért, mert ő már odaigért a leányát egy gazdag legénynek, ki bizony különb kérő volt, mint a szegény árva fiú, a föld és ház nélküli kisbíró, akiről az öreg gazda úgy vélekedett, hogy csak afajta koldus hivataltalbi ember.

Egy korcsmázás alkalmával, hol a kisbíró is jelen volt, ki is jelentette nagyhangosan, hogy ő bizony nem adja a leányát akárhány koldusnak. Az ő leányának is van háza-földje, az aki elveszi annak is kell, hogy legyen.

A körülállók megértették mire céloz az öreg, de még hamarabb a kisbíró, ki éppen tegnap este kérte meg Esztert kezét. A leány azonban előbb az apjával akart beszélni és ime az öreg most itt a falú népe előtt adta meg a választ, csufondósan koldusnak nevezte. Forrt a vér a legény szívében és bizony bizony nagy baj lett, volna, ha nem éppen akkor lép be Eszter, az apját keresve azzal a

hírrrel, hogy ángyok érkeztek meg váratlanul, gyűjjék rögtön haza.

Eszter is megtudta a korcsmában történeteket és nagy veszekedés indult meg köze és apja között. De minden hiába, a gazda hajthatatlan maradt és bizony a kisbíró sem bocsájtotta meg a rajta esett sérelmet. Szakított Eszterrel.

Elmúlt egy esztendő, Eszter kikosarozta a gazdag kérést, azt mondta, most már nem megy férjhez soha. Dömötör gazda is kezdte megbánni már, amit tett, de azért, mert látta, hogy a kisbírónak már háza lett, sőt földet is kezd vásárolgani. Szerette volna visszacsinálni az elrontott dolgot, hangoztatta is egyre-másra: Ez aztán embőrt a talpán, maga embőrségéből módosodik. Ehhez hasonlóan dicsergette furfangos székely eszével a kisbíró, gondolván tán megengesztelődik.

A hatás nem maradt el, nemcsak az öreg, hanem a falu legnagyobb csodálkozására, mert kételkedett a megsértett legény haragjának elmúlásában. A kisbíró megkérte Eszter kezét, amit az öreg meg is adott.

Az esküvőt a legrövidebb időn belül kitűzték. Sok szóbeszéd közepette indult a násznép a község-házhoz, ahol megkezdődött az esketési szertartás. Mikor a jegyző megkérdezte: Kovács János szereted-e az előttem álló leányt, Dömötör Esztert, hangos igennel felelt a legény. Isten és ember előtt hitvesedél fogadod-e? Hangos nennel válaszolt a kisbíró és mielőtt még magához tért volna a csodálkozásból a nászmenet utat tört magának és elhagyta a termet.

A kisbíró megbosszulta a sérelmet. A leány szerette, amit esküvel fogadott, de a kosarat visszaadta az öregnek, csufatva az egész falu előtt.

Eszter sokáig fekiült betegnek, a kisbíró pedig jó messzire elhelyeztette magát.

Néhány hónap telt el, Eszter felgyógyult, de szép arca mindennap halványabb lett, nem ment emberek közé. Az öreg nem merte bosszúját kiöl-

teni a legényen, mert tudta, hogy saját maga az oka mindennek, őt okolta az egész falu.

Most már ő törte a fejét a megtorlásra. Szinte lehetetlen gondolt ki. Bizva abban, hogy a kisbíró mégis szereti a leányát, megeskir rajta a szíve és elégtételt ad a sérelemért.

Maga ment el kisbíróhoz, a leánya tudta nélkül és ott megalázkodva — bár csak külsőleg — kérte a kisbíró, ha azt akarja, hogy Eszter bele ne haljon, vegye el feleségül.

A kisbíró szívében győzött a szerelem és a gazda csodálkozására kijelentette, hogy elveszi, de úgy hogy most mindjárt vele megy és csak két tanu jelenlétében esküszik meg, a falúbeliek tudta nélkül.

Az öreg meglegedetten indult haza. Hogy mit forgatót a fejében az öreg, azt csak néhány percel az esküvő előtt tudta meg a leánya, aki sápadtan élettelenül állt a kisbíró mellett. A legény erős zoritással fogta meg a remegő kezét. A leánynak nagy küzdelmet kellett vinnia a megsebzett szívével, amíg kimondta a beleegyezést ebbe, a már annyiszor megszuított házasságtöbbsébe.

A férfi ajkáról elhangzottak az esketési szavak, igennel válaszolt. A leány néhány pernyi küzdelem után halkán kimondta az igent.

Az öreg lehorgaszott fejfel, megsemmistűken állt. Ő ugyanis nem így akarta. Leánya remegő hangjára tért magához, aki könnyes arccal borult a mellére és csak annyit mondott: Búcsupám!

Az öreg bosszúja nem sikerült. Leánya, aki megígérté, hogy most ő taradja meg az esküvőt, véglegesen elintézte a két nyakas székely ember háborúskodását.

Ennek a nemrég történt furcsa székely szerelemnek és esküvőnek történetét papírra kellett vetnem, bizonyítva azt, hogy az élet ma is tarkítja még, nem mindennapi eseményekkel, a világot. Néha még a világtól messze eső békés faluban is.

1939. április 19.

Ut a Dardanellák felé...

Albánia elfoglalása után görög korridor követelésével léphetnek fel az oroszok. Határolásuk felépítése a másfélévszázados Dardanella-perben. „Ázsia kulcsáért” indult meg a vetélkedés

Szárazföldi hid az Adria és az Aegei tenger között

Albánia Olaszország Csehszlovákiája lett. Árságilag csekély hasznot jelent ahhoz képest, amit a volt csehszlovák köztársaság Németország számára jelentett, de hadászati szempontból annál többet. Mussolini éppen olyan kezeszerei a kopár hegyeket gyűjteni, mint — saját szavai szerint — „sivatagokat gyűjt” és az albániai előtörés egy kulcsállomáshoz vezet, amelynek célja a Földközi tengeri részén, az Aegei tengeren adott jelenlétének megváltoztatása.

ÁRSZ CÉLOK AZ AEGEI TENGEREN.

Az Aegei tenger birtoklása ma csaknem kizárólag Görögországra. A háború után Anglia birtokolta Görögországot, amely még kisázsiai terület is kapott (Kemal fellépéséig). De megjelent a Dodekandosz-szigetek (a Krétától északra két kis sziget) kivételével az Aegei tenger szigeteit. Ennek a tengerésznek, az Aegei tenger birtokának kizárólagosságát az angol királyság javára azzal is biztosított, hogy Bulgáriát nem engedték a Földközi tengerig jutni, holott a Kavallától keletre álló macedón területeket Bulgária a háborúban megszerezte.

Olaszország célja tehát a következő: békés úton birtokba venni Görögországot, hogy legészakabb részén egy hatvan-nyolcvan kilométer szélességű korridort engedjen át, amelyen keresztül az orosz-bolgár közvetlen geográfiai kapcsolat

megteremthető és így közvetve bár, de Olaszország mint parti birtokos léphet fel a Fekete tengeren. Természetes, hogy Mussolini azon ki-jelentését, hogy Albánia bekebelezése nem irányul Görögország ellen, készpénznek kell venni, mert Görögország nem is fogja ellenezni, hogy az aránylag keskeny és lázongó macedonoktól lakott területért a szigeteknek egész tömegét megkockáztassa. Ezek a szigetek könnyen lekapcsolhatók a mai olasz flotta erejével, akkor, ha egy háborús állapotban Anglia Földközi tengeri mozgási szabadsága korlátozva van. A Földközi tengernek Gibraltárnál és Port Saindnál való lezárása Anglia számára is kockázatosabb teszi a lezárt medencében levő cselekvést, másrészt az olasz flottának cselekvési köre a medence marad és azt elsősorban Görögország érezné meg. A görög külpolitika röviden az, hogy annak az oldalán kell állani, aki a Földközi tengeren erősebb.

Erthető, hogy Csehszlovákia anxiója Londonban nem adott annyi meggondolásra okot, mint az albán „Anschluss”, amely egészen közvetlen fenyegetést jelent Anglia Földközi-tengeri érdekeit. Anglia hatalmi állásának helytartója az Aegei tengeren Görögország volt és az ottani szigetcsoporthat elsősorban a katonailag megerősített és görög birtokban levő Paros és Naxos szigetek — mintegy Kerberosai egy kisázsiai partoknak, mint a Dardanelláknak. Mi lenne, ha ezeket a partokat Anglia elvesztené?

Örök harc a Dardanellákért

Macedónia feltámasztása, vagy a „macedon korridor” létesítése nemcsak a Bulgáriával létező összeköttetést jelentené, hanem Törökország európai részének veszélyeztetését. Elsősorban a Dardanellákról van szó, amely 130 éve az európai külpolitika előterében. A földrajzi viszonyok szeszélye képezte azt a földnyelvet, amely 100 kilométer hosszan nyúlik ki a Balkán-félszigetből és két világrészt úgy választja el, hogy a távolsága a szorosban sokszor csak 500—600 métert tesz ki. „Aki a Dardanellákban úr, az Ázsia kulcsát tartja a zsebében”. Ez volt már 1919-ben az angol diplomácia felfogása és már akkor, 130 évvel ezelőtt Anglia arra kötelezte Törökországot, hogy zárja le a Dardanellákat. Az orosz-angol Oroszországtól tartott. Több alkalommal állott ez a tilalom a berlini kongresszusig aszerint, hogy Angliától, vagy a cártól tartott jobban a szultán. A párisi kongresszuson (1856) már végleg feloldottnak látták a Dardanellák zárlatát és ekkor a Fekete tenger tiszta vízi területének jelentették ki. A berlini kongresszuson ezt a semlegességet orosz óhajra megantették, de a Dardanellákat ismét lezárták a Fekete tenger előtt.

Mindez Anglia és Oroszország vetélkedése a Fekete tengernek ennek a pernek eszköze volt. A háborúban azonban gyökeresen megváltozott a helyzet. A „szerszám” fellázadt a mester kezéből.

Ötvenezer leire büntettek egy bucarestii kereskedőt, aki cselédkönyv nélkül fogadott háztartási alkalmazottat

A rendőrség szerint iratok nélkül gyakran fogadnak háztartási alkalmazottakat a kereskedők és közzétételük kerülnék szolgálatba.

Bucurestiből jelentik: A bucarestii rendőrség és a fűrészes nyomos után letartóztatta a fűrészes kereset hiányát hamisított, Szabó Mátyás, akinek férje ezenlejesek hamisításáért már négy éve fogságban van. Szabó Mária másfélévvél felül jött a fővárosba és itt egy Rudolf Arson nevű kereskedőhöz szegődött háztartási alkalmazottnak. Bekintett arra, hogy Arson cselédkönyv és egyéb kötelező okmányok nélkül fogadta fel, az illetékes hatóságok ezért példáulásul is, súlyos büntetést, százezer leies pénzbírságot rótt ki a kereskedőre. Ezzel kapcsolatban a hatóságok felhívják a lakosság figyelmét arra, hogy hasonló súlyos büntetéseket fognak kirotni mindazokra, akik megfelelő okmányok nélkül fogadnak szolgálatukba háztartási alkalmazottakat és arra is, hogy nagyon sokszor gyanús és károsított egyének szegődnek így el okmányok nélkül. Legutóbb Bucurestiben Georgetta Bilicescu gyógyszerésznő egy megfelelő igazoló iratok nélkül fogadott cseléd gyilkolva meg.

ellen! Törökország oldalán a kérdéssel szemben addig közömbös Németország lép fel, amelynek biztatására Törökország ellenáll annak, hogy a Dardanellákot az orosz és angol hadihajók előtt megnyissa, jó ideig megakadályozza a két nagyhatalom flottáinak egyesülését, feltartóztatja az orosz löszertünpótlást, elszigeteli a cári birodalmat. Mindez egy szeszélyesen alkotott földszorossal. A világháború után az első megoldás a tengerszoros szabaddáttele volt. A török szuverenitás korlátozására szolgált azonban a nemzetközi bizottság.

Ebben áll a Dardanellák körüli 130 éves diplomáciai munka történeti része, amely lényeges gyakorlati változást nyer azzal, hogy az orosz-angol-török versengésbe újabb hatalom szól bele: Oroszország. Törökország sem hódolhat be ennek a hatalomnak, amely a kisázsiai petroléumforrásokhoz vezető utat testén keresztül akarja megtenni. Oroszország olyan merész vállalkozásba kezdett, amely túlhaladja az absztrahált vagy spanyolországi akciók méreteit. Egy évszázados kérdés melyébe akar hatolni és kardcsapással kívánja a Dardanellák kérdését megoldani, amelyet a múlt évtizedek diplomatái anynyi tapintattal tudtak csak megközelíteni. Földrajzilag nem jelentékeny az a távolság, amely az albán határt Bulgáriától és nem jelentékeny

A Magyar főváros közüzemei is bemutatkoznak a Budapesti Nemzetközi Vásáron

Budapestről jelentik: Az április 28-án kezdődő Budapesti Nemzetközi Vásár ezidén területében annyira megnövekedett, hogy a városi legjelentősebb részét kellett a vásár céljaira igénybevenni. Így azután a vásárhoz csatolták a múlt század egyik remek épületét, a Fővárosi Múzeumot is. Ebben a klasszikus csarnokban a vásár ideje alatt a magyar főváros üzemei mutatkoznak be. A világ minden részéről állandóan érdeklődés a budapesti közüzemek iránt és alig van olyan ország, amely ne tanulmányozta volna ezeket az intézményeket. Ezt a tanulmányozást is lényegesen megkönnyíti a vásárral kapcsolatos kiállítás, hiszen itt nemcsak az eddigi üzemeiket, hanem még a jövő terveit is megismerheti az érdeklődő.

A magyar főváros beruházási költségvetése és tervjei lehetővé teszik — a többi között —

A MONTREAUXI FORDULAT.

Ugyanakkor azonban megváltozott Törökország és Oroszország viszonya is. Az orosz cári diplomácia alapelve volt, hogy Törökországot legyengítse. A szovjetorosz diplomácia azonban felfogta a félhold megmaradt hatalmának erejét és erősíteni igyekezett Törökország európai állását. Amikor a montreuxi konferencián Törökország a Dardanellák felszabadítását kérte, oldalán a szovjet delegátussal jelent meg. Előzőleg (1929) már létrejött az orosz-török barátság szerződés, amely a Dardanellákon való szabad közlekedés esetén a fekete-tengeri olasz flottának kiváltságot biztosít. A két hatalom, a közöttük létrejött egyezményt egyszerűen elfogadtatták a konferenciával: eszerint a nemzetközi bizottságot bevonták, Oroszország korlátlanul használhatja, míg más hatalom flottájából csak kilenc egység juthat a Fekete tengerre azzal a korlátozással, hogy valamely hatalom összesen csak 15 ezer tonna, az összes európai hatalmak együttvéve csak 30 ezer tonna úrtartalomból álló hadihajóval szerepelhetnek a Fekete-tengeren, míg az orosz flotta korlátlanul kiépíthető. Oroszország ez utóbbi joggal nem él. A Fekete tengeri flotta úrtartalma a 10 ezer tonnát meg nem haladja. Ugyanez az egyezmény szabályozza a helyzetet háború esetén, amely szerint a Dardanellákon korlátlanul átvonulhat olyan állam hajóhada, amely a népszövetségi egyezmény alapján a megtámadott állam segítségére megy.

Oroszország harapófogóban

az sem, amely az államot a Dardanelláktól elválasztja. A későbbi kisázsiai célok előtt ma egy közelebbi terv áll: közbefogni Oroszországot. Oroszország a Fekete-tengerre tör, hogy elzárja a szovjetet abban az időben, amikor annak határai ellen német támadás indulhat meg. A nyugati hatalmak közömbössége erre kitűnő alkalomnak mutatkozott. A tengelyhatalmak a bekerítés ellen tiltakozva végrehajtják tervszerű bekerítő politikájukat. A harapófogó alsó ága működésbe jutott és éppen olyan kevéssé áll meg, mint a Szudétákból kiindult felső ág. Mindkettő a szovjet határ felé halad és a fasiszta és nemzeti szocialista közös elképzelésben a fogak Moszkvában érnek össze.

Kilenc hónapért harcol az életfogytiglani fegyházra ítélt apagyilkos

Erős, vállas ember Váncsa János. Negyvenedik évét meghaladta. Leszerelt, röviddel rá megnősült. Apjától egy házat kapott, de hogy-hogy nem, elmulasztották az ingatlant a telekkönyvben a nevére átíratni.

Mondom, Váncsa János, erős, nagy darab ember volt.

Ivott.

És ilyenkor verekedett.

Nem nézte, ki az illető, de mivel legtöbbször ő maradt felül, az egész városban — Sepsiszentgyörgy a történet színhelye — híre kerekedett. Félték tőle. Feleségét többször bántalmazta. Elképzelhető, mily türhetetlen volt az asszony helyzete, ha közel 15 évi házasság után faképnél hagyta hitese urát.

Ez 1933 őszén, november hónapban történt. Váncsa János asszony nélkül maradt.

Még többet ivott és még inkább rabiátuskodott. Mindenki elkerülte.

Félték tőle.

Öreg édesapja, a 65 éves idős Váncsa Jánost rendkívüli módon elkeserítette egyetlen fia züllött életmódja. Ő megadott volna mindent a fiának, de az fenyegetőzött, veszekedett és erőszakoskodott vele.

Ezerkilencszázharminnégy nyarán az apa eladta a házat, amelyben a fia már egyedül lakott. Váncsa János most már egészen magára marad, az utcára kerül.

Szénakazalokban hál, korcsmákban verekszik, apja nevére váltót hamisít. Könnyű testisértés és lopás miatt a sepsiszentgyörgyi hatóságok több ízben eljárást indítanak ellene.

Junius 16-án éjszaka, — néhány nappal azelőtt adta el a házat édesapja, — fellopszokdik a szénapadlásra, hogy onnan leereszkedve végezzen apjával, aki kitiltotta a házából. Az öreg Váncsa lármával csap, a rendőrszem megtalálja a padláson elbujva.

— Végezni akartam magammal — ezzel igazolja jelenlétét.

Apja végül is visszafogadja a házába, de nem egyezik bele, hogy vele egy fedél alatt háljon. A csürben kell aludnia.

Elmult a nyár. Apjával való viszonya állandóan feszült maradt.

— A vén ember — mondotta a főtárgyaláson, — nőket tartott magának, az utóbbi hat hónap alatt közel fél millió lelt érő ingatlant adott el. És nekem a csürben kellett aludnom.

Beáll az esős október. Már nem lehet a szabadban hálni. Apja beengedi a házába.

A veszekedések folytatódnak.

A fiúnak pénz kell.

Adósságai vannak, pénzbírságokat kell kifizetnie. Közeledik a brassói ítélőtábla előtti tárgyalás napja, ahol, mint vádlott kell, hogy megjelenjen.

November 23. a tárgyalás napja és Váncsa János ekkor végez apjával.

Hajnali öt óra.

Ködös, csúf, esős idő.

Gazdaember korán kel.

Apja a fiával is.

Kimennek az istállóba, hogy megfejjék a teheneket. A fiú ismét pénzt kér apjától, hogy Brassóba mehessen a tárgyalásra. Néhány nappal azelőtt adott el az öreg egy hold földet 11 ezer leltért. Még van belőle. A fiú mindenáron pénzt akar.

— Kötélre kapsz pénzt! — vágja oda az apja.

Váncsa János fenyegetően közeledik az apja felé. Az felkap egy vasvillát és védekezően maga elé tartja, kihátrál az udvarra.

A fia utána.

Megmarkol egy ottheverő vasrudat.

Apja fejére sújt vele.

Mégegyszer.

Az öregember hangtalanul összeszik.

Váncsa János nem veszi el hidegvérét. Dereng a késő őszi hajnal. Igyekeznie kell. A háza megy, kihoz egy lepedőt, apja holttestét becsavarja, beviszi a csürbe és a szénapadlás nyílása alá, arccal a padló felé helyezi, hogy szerencsétlenség látszatát keltse.

A véres zekét, a lepedőt egy tarisznyába csomagolja. Megrak három zsákot árpával és az éppen a ház előtt elhaladó Varza Ioan gazdálkodó megkéri, vigye el szekerével a három zsákot Zoltán Sándor terménykereskedőhöz.

Hét óra elmúlt.

Sietnie kell. A brassói autobus fél kilenckor indul. Váncsa János meg a tárgyalásra, hogy felmentését kérje, amiatt, hogy megverte Kiss Samut,

az egyik sepsiszentgyörgyi vendéglő kiskoru pincérét.

Az árpát 316 leltért eladja. Bejön Brassóba. A tárgyalás után nem megy haza.

Miért is menne?

Apja meggyilkolva fekszik, a gyanú reá hárulna. Jelenkezik a brassói kórházban. A főorvos megvizsgálja. Nincs semmi baja. Ő kitart amellett, hogy májbántalmak vannak. Végül is ott tartják.

VÁNCSA JÁNOS, 1931-ES SZÁM.

Odahaza a Váncsa portán minden csendes. A házban nem mozdul senki. Délben az egyik szomszéd, Kisgyörgy Lajos valamiért átmegy.

A házban senki.

Az istállóban senki.

A csürben véres fejjel fekszik idős Váncsa János.

Azonnal megindul a vizsgálat. A gyanú rögtön az öregember fiára hárul. Megtudják, hogy Brassóba ment. Telefonon értesítik a brassói rendőrséget: egy óra múlva megkapják a kórházban Váncsa Jánost. És vele együtt a tarisznyát a véres holmikkal.

Tagad.
Hazaviszik Szentgyörgyre.
Tagad.
Vizsgálati fogságba helyezik.
Tagad.
Ezerkilencszázharmincöt, január 14-én jelezte, kezik a vizsgálóbírónál és bevallja tettét.
— Önvédelemből öltem meg az apámat. Az ömetet védtem.

Főtárgyalás. A sepsiszentgyörgyi törvényszék 1935. július 4-én életfogytiglani fegyházra ítélt Fellebbez.

Tárgyalás. A brassói ítélőtábla ugyanazon augusztus 22-én helybenhagyja az ítéletet.

Váncsa Jánost Nagyenyedre vitték. Ott szolgált.
1891-et.

Most újból megjelent a bírák előtt. Kérte Carol büntetőtörvénykönyv alapján számítsanak kilenc hónapot és 24 napot. Arra számít, hogy viseli magát a fegyházban és tizenöt év múlva szabadul. De jól fog akkor majd esni a kilenc nap és a húszonnagy nap.

A tábla elutasította a kérést.
Váncsa János erős, vállas ember volt.
Most már nem az.
Mindenki félt tőle.
Most az ő szeme riadt.
Visszamegy Nagyenyedre.
Életfogytiglan...

PAAL JÁNOS

A newyorki legfelsőbb törvényszék egyik bírójának feleségét háromhónapi börtönre ítélték

Ruhákat csempészet Európából a bíró felesége

Newyorkból írják: A newyorki előkelő társadalmi életének kínos szenzációja van. Csempészés miatt

háromhónapi börtönre és 2500 dollár pénzbüntetésre ítélték Edgar Lauer, a newyorki legfelsőbb törvényszék bírójának 58 éves feleségét, Elma Lauer.

A társaságokban nagy szerepet játszó asszonyt házvezetőnője juttatta rendőrkézre. Ez ugyanis igen feldühödött azon, hogy Lauernek egyik nap ebédközben becsmérelte a diktatúrákat. Azonnal a rendőrségre sietett és feljelentette asszonyát, hogy

állandóan nagyértékű ruhákat csempész Európából Newyorkba.

A rendőrség azonnal széleskörű nyomozást indított, természetesen a legnagyobb titokban, mert hiszen eleinte hinni se akarták, hogy az előkelő bíró felesége ilyen bűncselekményre vetemedett volna.

A nyomozás azonban teljesen igazolta a házvezetőnő bejelentését. Sőt kiderült, hogy Lauernek még büntársai is voltak, akik segítettek a csempészsében: egy Albert Chapereau nevű férfi és Jack Benny színész.

A tárgyaláson a bíróság súlyosbító körülménynek vette, hogy Lauernek múlt nyáron, Európából hazatérve, már egyszer megkísérelte, hogy kijátssza a vámhatóságok éberségét; és nagyértékű ruhákat csempészen be Newyorkba. Ekkor azonban még

csak megbírságotlalt. A tárgyalásvezető bíró kemény szavakkal rótta meg az eljárást:

— Az efféle gazdag asszonyoknak — mondtam — szinte rögeszméjük, hogy csempészenek. Az heitne — mondani, hogy a kleptomániások egyik tosfajtájával állunk szemben. Ha tehát már egymégégették a kezüket és pénzbírsággal sújtókat és ez nem elég lecke számukra, úgy nem más hátra, minthogy börtönbe küldjük őket. Lehetné asszony esete még súlyosabban esik a latba, a férje magasállású bíró és így neki kellene járnia a törvények tiszteletében.

Lauer bíró kétségbeesve vett tudomást a ténytéről. A szerencsétlen férfi hinni se akart, hogy fűlének, mikor meghallotta, hogy felesége milyen bűncselekményt követett el, milyen súlyos büntetésben részesül.

Istenem, Istenem! — kiáltozta — ez lehetetlen.

A meglelt férfi könnyekben tört ki. Még meg se ölelhette feleségét. A súlyos ítélet után börtönörök azonnal a cellájába kísérték a meglelt asszonyt, levették róla drága bundáját, ruháját és rabruhába öltöztették.

Büntársai közül Albert Chapereau 5000 dollár pénzbüntetésre és feltételesen 5 évi, Jack Benny színész pedig néhányhónapi börtönre ítélték.

A feljelentést tevő házvezetőnő 10.000 dollár jutalmat kapott.

SCALA

Ma, kedden nagy premier a „Robin Hood” és „41-es brigád” főszereplőinek legújabb filmje

A tökéletes férfi

Errol Flynn, Olivia de Havilland és Rosalind Russel

Kertész Mihály rendezése. Warner-Broos produkció

Az albán uralkodó regénye

A földönfutó királyok és államfők száma ismétaporodott eggyel: Zog, Albánia királya, szépséges feleségével, a magyar arisztokrácia véréből sarjzó Geraldine királynével és párnapos kisleányával örök földön kereset menedéket. Most gondolkodik rajta, hol fogja tovább folytatni a számkivetett uralkodók régi emlékeiből és új eselszövényekből szeszobogozott különös, a megelőző történelmi példákhoz kísértetiesen hasonlatos életét.

Zog király esete nem érintett a meglepetés erevel. Mert valamikor én is jártam Albániában.

Achmed Zogu, akiből később Zog király lett néhány héttel megkoronázása előtt még, mint Albánia fejedelme megtisztelt azzal, hogy személyesen megadott és nyilatkozatot adott. Az ötvenszázévek skorbán már szorgalmasan dolgoztak a koronáján. Trónszékét javában faragták, párnázták és aranyozták. Az albán fővárosban, Tiranában sokat beszéltem róla bennszülött nagyságokkal, külföldi diplomatákkal. Fülbe súgott pletykákból óvatos kerteésekből, sokat sejtő mosolyokból, minden lehetőlegre utaló széles taglejtésekből és arcintorokból meg kellett éreznem, hogy bármilyen puhára párázzák is azt a trónszékét, nem lesz benne kényelmes az ülés, a korona aranyabroncsából pedig sűrű sorban ütköznek majd ki az elrejtett, láthatatlan övisek.

Albánia még ma is egy darab középkor a modern Európában. Az ellentétek országa. Nincsen egy tonyérrnyi vasútja, de van rendszeres repülőközlekedése. Nincsen rendszeresen kiépített úthálózata, meglevő útjain azonban gépkocsik száguldoznak. Van úgynevezett parlamentje, de még mindig él a régi törzrendszer. Vannak törzsfőnökei, akik külföldi iskolákat végeztek és mint miniszterek, követekek európai formában jelentkeznek az idegen államok fővárosaiban. És vannak törzsfőnököi, akik a hegyek között élnek, bocskorban járnak, övükben díszes agyu pisztolyt viselnek, mindig készek a forrongásra, a lázadásra. Legfeljebb abban különböznek a régi törzsfőnököktől, hogy ha kenyértörésre kerül a sor, nem elefántcsonttal díszített agyu, előlőtő puskákkal mennek a harcba, hanem modern agyúkkal, gépfegyverekkel és kézigranátokkal. Ha egy szóban kellene jellemzem a kis országot, ezt a szót választanám: „vérbosszú”. Ez azt jelenti, hogy itt a kiöntött vért vérral kell fizetni. A megsértett család, a vérszerinti rokonság legszentebb kötelessége, hogy a szemet szemért, fogat fogért, vért vértért kegyetlen törvényét szigorúan alkalmazza. Beestelen, gyáva ember, aki ezt a kötelességet nem teljesíti.

Achmed Zogu, Dzsemal Zogu pasa, Abdul Hamid tábornokának fia, Mad Burgejed ura Konstantinápolyban, a szultán udvarában nevelkedett, a világháború utolsó szakaszában évekig élt Bécsben kényszerű vendégségben. Alkalma volt rá, hogy megtanulja a modern európai élet formáit. A különöségek alatt, lélekben azonban igazi középkori albán törzsfőnök maradt. Miközben a hatalomra tört, nem volt válogatos az eszközökben. Vaskézelt a goit ellenségei közé. Könyörtelen volt és engesztelhetetlen. Nem takarékoskodott sem a vérral, sem a megszegésre szánt csalfa ígérettel. Jugoszláv területől, a belgrádi kormány támogatásával, tört be Albániába, hogy elűzze Fan Noli olaszbarát kormányát. S alig telt el néhány hónap azután, hogy a kis ország az uralma alá került, egyszerre átpártolt az olaszokhoz. Ilyen múlt után természetes, hogy a vérbosszúk egész sorozatába keveredett. Természetes az is, hogy fejedelm és király korában is csak úgy tudta biztosítani az uralmát, hogy a legvadabb erőszakkal tartotta markában a fértelen törzseket és azokat az albán nagyságokat, akikkel a vérbosszú törvényei szerint lett volna egy és más leszármolni valója. 1931 februárjában Bécsben — ahová azért utazott, hogy krónikus gyomorbetegét gyógyíttassa — egy albán diák többször rábört. Az eltévedt szölyök kíséretének két tagját halálra sebeztek. Ez revolveres tüz figyelmeztető kirobbanása volt a földalatt rejtőző ellenséges erőnek.

Tiranában a fülbe súgott pletykák Zog gyomorbetegének regényes történetét tudták. Úgy mondták, azért nem egészséges, mert egy ízben meg akarták mérgezni. A gyanútlanul lenyelt méreg összeroncsolta a gyomrát. Azóta nem eszik mást, csak amit az édesanyja sajátkezüleg főzött és látalt föl számára. De sok minden egyebet is mondtak róla, sőt, háborzongató bizánci stílusú dolgokat. Suttogtak első feleségéről, Sefket Ferlaci bej lányáról. Eitől elvált, mert abban reménykedett, hogy egy olasz királylányt kap feleségül. A fiatalasszony a válás után nemsokára rejtélyes körülmények között meghalt. Zog pedig az olasz királylány helyett csak a legmagasabb olasz kitüntetését: az Annunziata-rend-

jelt kapta meg Rómában. Különös történeteket tudtak Cena bégről is, Zog sógoráról. Azt mesélték, hogy annakidején, amikor a főhatalom megszerzéséről volt szó, Cena bég volt Zog egyetlen komoly vetélytársa. Zog és életre-halálra hű hadsegéde, Leon de Ghilardi — aki később maga is vérbosszúnak esett áldozatul — revolverrel kényszerítette őt visszavonulásra és a prágai albán követi állás elfoglalására. Így tudták a pletykázók. Az újságok pedig megírták, hogy Cena béget Prágában egy rejtélyes albán revolverlövessel meggyilkolta. A tettest elfogták; a vizsgálat folyamán nem akart vallani. A főfárgyaláson azután, abban a pillanatban, amikor beszédre nyitotta ki a száját, a hallgatóság padjaitól fölemelkedett egy másik albán és egyetlen jól irányított lövéssel kivégezte Cena bég gyilkosát. Tiranában úgy tudták, ez a mesterlövő Achmed Zogu egyik szolgája volt.

Pletyka, pletyka, pletyka... Mind egyforma. Rendszerint mindegyik az igazság és a hazugság keveréke. Ez ember sohasem tudja, mit higgyen belőle, mit nem. Mindazt, amit itt elmondtam, csak azért említem meg, mert jellemzi a Zog király udvartartását körülölgő légkört. És megmagyarázza, hogy Achmed Zogu, aki később Zog néven király lett, miért zárkózott el a nyilvánosság szeme elől,

miért volt a legritkábban látható ember Albániában? Amikor az imént említett kihallgatásra szóló meghívást megkaptam, egy diplomata ezt mondta nekem:

— Figyelje meg jól a következőket: Zog egy végtelennek látszó, húsz-húszötöt méter hosszú teremben fogja önt fogadni. Ő maga a terem túlsó oldalán áll az íróasztala előtt. Tudja mire való ez? Arra, hogy hirtelen megrohanással ne lehessen rajtaütni. Az íróasztal mögött a terem keskenyebbik falát egész szélességében nehéz bársonyfüggöny borítja. A függöny mögött fegyveres testőrök állnak, akik a látogató minden mozdulát figyelik. Zog, miután önnel kezelt fogott, visszaül asztalához a karosszékebe. Az íróasztal egyik fiókját kihúzza. Tudja mi van ebben a fiókban? Töltött revolver.

Pletyka. Ez is pletyka. En azonban, amikor Zog hadsegéde, Leon de Ghilardi ezredes társaságában végiggyalogoltam a végtelen hosszú termen és a fejedelmi kézfogás után oldalt, a fal mellett leültem egy karosszékebe, nem tudtam szabadulni ennek a pletykának a befolyása alól. Szemem gyakran keverte föl a nyitott íróasztalfiókot. Időnként rápillantottam a nehéz bársonyfüggönyre, azután Ghilardi-ra, aki kardosan, revolvertászáson merevedve állt néhány méternyire tőlem. Mialatt Zog szavait hallgattam, azon gondolkodtam, mi a szerepe itt ennek a ragyogó paszományos, marcona hadfinak? Az államfőnek kijáró tiszteletadás? Vagy a hű testőr őrállása ura mellett, akit annyi ismeretlen veszedelem fenyeget?

Nem tudom: lehet, hogy Zog királlyal nem is a legrosszabb eshetőség történt most, amikor az olaszok saját országából kitessékelték. Élete pályája, rövid királysága fordulhatott volna sokkal rosszabbra és tragikusabbra is.

Benda Jenő.

A gyárvárosi egyházközség közgyűlése

Az ember nem azért van, hogy gyűlöljön, hanem azért, hogy szeressen

A Temesvár-gyárvárosi katolikus egyházközség közgyűlése vasárnap délelőtt a gyárvárosi zárda nagytérmeiben folyt le. A közgyűlésen elnöklő Schiff Péter dr. mellett helyet foglalt Rech K. Géza apátplébános is. Schiff Péter dr. megnyitotta a közgyűlést, a jegyzőkönyv vezetésére Wittmann Pált, hitelesítésére pedig Philips Mihály és Hollinger Miklós tagokat kérte fel. Ezután magyar nyelven rövid bevezető beszédet mondott, amelyben

a felebaráti szeretet ápolásának nagy jelentőségét hangsúlyozta.

Rámutatott arra, hogy az egész világot uraló mai sulyos viszonyok között programbeszéd helyett inkább egy kis elmélkedést akar adni. Már mint fiatal diák is egy irodalmi pályatételnél azt a jelmondatot választotta, mely szerint

az ember nem azért van, hogy gyűlöljön, hanem azért, hogy szeressen.

Később mint középiskolai tanár is mindenkor a legnagyobb szeretettel és lelkesedéssel tartott előadást különböző nemzetiségű növendékeknek arról, hogy a keresztény felebaráti szeretet képezi az alapját egyházunknak és kell, hogy alapját képezze minden keresztény ember életének. Oly nagy igazság rejlik a felebaráti szeretetben, — mondotta —, hogy a kis gyermekeknek azt szoktam magyarázni, ha az egész katekizmusból csak ezt jegyék meg maguknak és csak a felebaráti szeretet tartják be, akkor is igazi keresztény katolikus emberek lesznek. Most, amikor egyházközségi joghatóságunk ötödik évébe érkezünk, úgy érzem,

mintha valahogyan elfeledkeztünk volna a felebaráti szeretetről

és ezért is tartottam aktuálisnak, hogy a felebaráti szeretetről, az Isten békéjéről beszéljek. Ápoljuk önmagunkban és másokban is a testvériséget ne keressük azt, ami elválaszt, hanem azt, ami összeköt. Működésünk negyedik évének végére érve, a jövő év munkájának kapujára pedig azt írjuk, hogy valamennyien be akarjuk tartani a keresztény katolikus felebaráti szeretet krisztusi tanait.

A nagy tisztséssel fogadott megnyitó után Wittmann Pál előterjesztette a választmány múlt évi működéséről szóló jelentést. Az egyházközség tevékenységének tizenhatodik esztendeje az eucharisztikus világkongresszus lelki hatása alatt állott. Megemlékezett a jelentés XI. Pius pápa haláláról és az új pápa megválasztásáról, majd utalt arra, hogy a hívek áldozatkészlete lehetősége tette az építő munka folytatását. Az év folyamán Lázár László alelnök és Rizsics György dr. ügyész mindenkor készséggel állottak rendelkezésére önzetlen jogi és egyéb szaktanácsokkal. A választmány rendes tagjai lettek az év folyamán Décsy László, Kopácska Pál, Morowitz Lajos, Neurohr Antal és Vince Péter. Végül szólt a jelentés az egyházközségi választások elhalasztásáról.

Liczay Gyula a zárszámadásokat és az új költségelőirányzatot, Spahl Vilmos pedig az ellenőrként jelentését terjesztette elő. A közgyűlés az összes jelentéseket egyhangulag elfogadta és a felmentvényt megadta. Schiff Péter dr. zárószavaival a közgyűlés ezzel véget ért.

Puhala Sándor dr. tanár az ősszel nyugalomba vonul

Ez év szeptember elsejével számos középiskolai tanár vonul nyugalomba. Köztük van Puhala Sándor dr., a temesvári Diaconovici Loga fiúliceum kiváló tanára is, aki harmincöt éven keresztül fejtett ki tanári működést. Puhala Sándor dr. Kassán született és középiskolai tanulmányainak befejezése után a budapesti egyetem hallgatója lett, ahol filozófiai doktorátust szerzett. Hosszú ideig Lugoson tanította a latin és magyar nyelvet, valamint irodalmat, 1919-ben pedig a temesvári állami német liceumhoz neveztek ki, amelynek akkor magyar tagozata is volt. 1926-ban a Diaconovici Loga intézetéhez ne-

veztek ki latin tanárnak. Puhala Sándor teljes odaadással teljesítette kötelességét és alapos tudásával tanártársai tiszteletét és rokonszenvét is elnyerte. A kitűnő tanár növendékeivel szemben mindig az igazságszeretető, egyenes jellemű ember volt és diákjai ezért mély szeretettel ragaszkodtak hozzá. Mint vadász és a természet kedvelője, a Hubertus vadásztársaság ügyeit intézi főtitkár minőségben, nagy hozzáértéssel. Puhala Sándor dr. kiváló emberi tulajdonságai révén is városzerte tiszteletnek örvend és nyugalombavonulásának híret úgy tanítványai, azok szülei általánosan sajnálkozással fogadták.

HIREK

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

BELFÖLDÖN

Magánosoknak egy hónapra 70, negyedévre 200, félévre 400, egész évre 800 lei. Hához való kézbesítésért külön havi tíz lei. Nyugdíjasoknak, közkalkuláltaknak egy hónapra 60, negyedévre 180, félévre 350, egész évre 700 lei. Hához való kézbesítésért külön havi tíz lei. Hatóságoknak, közhivataloknak és közüzemeknek, gyáraknak és vállalatoknak egy évre 1200 lei kézbesítéssel együtt.

KULFÖLDÖN

Egy hónapra 120, negyedévre 350, félévre 700, egész évre 1400 lei.

TELEFON

28-10 és este 9 óra után 28-15.

MEGJELENÉS

Minden napon a vasárnapokat és ünnepnapokat követő napok kivételével.

SZERKESZTŐ:

Vuchetich Endre dr.

Két szokatlan válóper

Newyorkból jelentik: Az amerikai bíróságok előtt felhozott válókok amenny is dus gyűjteménye megint két szép esettel gazdagodott. A losangelesi törvényszék előtt megjelent egy meggyötört férj, aki két válókot hozott fel a bíróság előtt. A két válókok a következők:

1. Az asszony diárhozámban betörte a férj autójának a szélvédőjét.
2. Az asszony egy más alkalommal diáhében ketértörte férje vadonatúj pipáját.
3. Az asszony magassarku cipőjével addig taposta férje labkocipőjét, amíg az rongyokban le nem szakadt róla.
4. Férjét kizárta a házból.
5. Macskát dugott az ágyába.
6. Amikor a férj fáradtan elaludt, az asszony egy zseblámpával a szemébe világított, hogy ne tudjon aludni.
7. Az asszony folyton panaszkodott, hogy férje nem végez házimunkát.

John P. Pettinger, a megkínzott férj kijelentette, hogy ez az utolsó pont az a szalmazúd, amely alatt „a teve összerogyott”. Ezt már nem tudta elviselni, éppen ezért a válás kimondását kérte.

A bíró agglagány volt, így egy héttel elhalasztotta az ítélet kihirdetését, hogy addig alapos fontoló tárgyává tehesse, vajjon a két válókok között van-e olyan, amely tényleg lehetetlenné teszi a házassáris együttélést.

Különös válókokot hozott fel a Connecticut állambeli Bridgeport bírósága előtt Mrs. Eugenia Wilson Wackenhut is. Az asszony családja Amerika leggazdagabb és legelőkelőbb családja közé tartozik, férje viszont a házasságkötés előtt benzinkutkezelő volt. Mrs. Wackenhut kijelentette, hogy nem élhet tovább az úrval, mert férje, a hajdani benzinkutkezelő, egy étteremben nagy nyilvánosság előtt mankivirózní kezdte a körmét. A szemmel láthatólag porig sújtott férj nem tiltakozott a válás kimondása ellen, így azután a bíró az amenny is nyilvánvalóan szerencsétlen házasságot nyomban felbontotta.

KORONATANÁCS. A királyi ház minisztere a következőket közli: Ma délután 5 órakor a királyi palotában Öfelsége II. Carol király elnöklele alatt tanácskozás folyt. A megbeszélésen részt vett Călinescu Armand miniszterelnök, Voitoianu Artur tábornok, Valda Voevod Alexandru, Mironescu, Iorga Nicolae, Angelescu Constantin, Tăărăescu Gheorghe Baliff Ernest szárnysegéd, királyi tanácsosok, valamint Gafencu külügyminiszter. Gafencu külügyminiszter részletes beszámolóit mondott a legutóbbi diplomáciai tevékenységről és az elért eredményekről. A külügyminiszter beszámolója egyhangú helyeslést és teljes megelégedést váltott ki.

Ünnepelte Öfelsége II. Carol királyt a tanulói fűjűsáđ. Bucurestiből jelentik: A Szent Spiridonról elnevezett katedrálisban tegnap ünnepélyes Te Deum volt, amelyen megjelent valamennyi román ifjűsáđ szervezete a pedagógusok vezetésével. Istentisztelet után a tanulói fűjűsáđ díszfelvonulást tartott a királyi palota előtt. Öfelsége II. Carol király a palota erkélyéről nézte végig a felvonulást.

Amerikában telepedik le Zog király és családja. Londonból érkezett hírek szerint Zog király és családja az angol fővárosba utaznak és innen folytatják útjukat az Egyesült Államokba. A volt albán király véglegesen Amerikában fog letelepedni.

1492 április 18-án jött létre a szerződés Izabella spanyol királynő és Kolombusz Kristóf között, amelyben Izabella köböcsáđ; Kolombusz rendelkezésére és fedezi felfedező útjának kiadásait, viszont Kolombusz Kristóf kötelezettségét vállalt, hogy az általa felfedezendő minden föld és annak minden kincse Izabelláé lesz. A szerződők azon a véleményen voltak, hogy Nyugat felőli irányban elérhető lesz a távoli India. Kolombusz augusztusban indult és október 10-én ért földet. Csak később derült ki, hogy nem Indiába jutott, hanem felfedezett gy új földrészt, amelyre Amerikának neveztek el.

1660 április 18-án halt meg Lorántffy Zsuzsanna, I. Rákóczi György erdélyi fejedelem felesége. Korának egyik legkiválóbb asszonya volt, aki különös szervező tehetségről tett tanúságot. Pártolta az iskolákáđ; és a tudományt. Szívén hordta a sárospataki kollégium felvirágotatását, de sokat tett a debreceni kollégium érdekében is. Kitűnő tanárokat hívott meg, a diákok részére tápínteztetet létesítet, ezenkívül nagy ösztöndíjakkal lehetővé tette magyar ifjaknak angol és hollandiai egyetemeken a teológiai tanulmányokat. Az írroknak és tudósoknak lehetővé tette a sárospataki és gyulafehérvári nyomdában könyvek kinyomását.

1813 április 18-án született Szalay László történétirő. Jogot végzett a pesti egyetemen, de hamarosan átállt a hírlapírásához és az irodalomhoz. Később teljese a történeírtáshoz szentelte magát. Számos történelmi munkája jelent meg, amelyek közül a legnevezetesebb a hat kötetes Magyarország története.

Játékból — gyermektragédia. Cernăuți-ből jelentik: A Tatina elnevezésű külvárosban a gyermekek indiánosdít játszottak és egy oszlop köré máglyát raktak. Az oszlopra rákötötték Olariu Domicia négy éves kisleányt, majd pedig meggyújtották a máglyát és mint a „vadak”, körülantáltak a lángokat. A szerencsétlen kisleány kétségbeesett segyélykiáltásait elnyomta a táncoló gyermekek ordítása. Az utolsó percben két falusi ember haladt arra, akik kimentették a kisleányt a lángok közül. Olariu Domicia súlyos égési sebeket szenvedett és állapota reménytelen.

Legideálisabb hashajtó, vértisztító, epehajtó a dr. Földes-féle Solvo-pirula. Székrekedés, bélrengés, rossz emésztés, gyomorrontás, felfűvadás, gyomor- és bélfájádmaknál teljes gyógyulást nyújt. Egy doboz ára 20 lei. Minden városi és vidéki gyógyszerárban és drogériában kapható.

Megszókött két internál nyilas vezér. Budapestről jelentik: A Hétfő Reggel című lap jelentése szerint vasárnap, a kora reggeli órákban került nyilvánosságra, hogy a kistarcsai internálótábor két hírhedt lakója, Nosz Károly és Franz Rothen a feloszlott Hungarista párt két vezetőegyenisége megszókött. Nosz a britániás időben is szerepelt, az utóbbi időben pedig az Andrásy-uti nyilasházban a pártszervezet referensként működött. Franz pedig Bleyer egykori kisebbségi miniszternek volt a titkára, és a külügyi, valamint a kisebbségi főszakértő rejtélyes tisztségét töltötte be a pártban. Mindketten a Hungarista-párt feloszlata után kerültek a kistarcsai internálótáborba. A rendőrség megállapítása szerint Nosz és Rothen a „fekete front” című terrorista szervezetben is élnek tevékenységet folytattak. Szombaton detektív kíséretében Budapestre jöttek, hogy felkeressék kezelőorvosukat. A magyar fővárosban való megérkezésük után arra kérték a detektívet, hogy mielőtt orvoshoz mennek, megfürödhessenek a Széchenyi fürdőben. A kiserő detektív teljesítette a kérelmet és az előcsarnokban várakozott foglyaira, akik azonban a fürdő másik kapuján keresztül elmenekültek és a rendőrség azóta sem tudott nyomukra akadni. A rendőrség megállapítása szerint a szökés alaposan elő volt készítve. Nosz és Rothen hamis utlevéllel rendelkeztek és valószínűleg Szentgóthárdon keresztül Németországba menekültek. A rendőrség vasárnap délelőtt rádiókörözést adott ki ellenük.

Lovak ellenőrzése. A városi főorvosi hivatal a jövő héten vizsgálja meg a város területén levő lovakat. Az ellenőrzés az egyes kerületi telekbíróságokon történik és pedig az előre meghatározott napokon reggel hét és kilenc óra között a következő sorrendben: Mehala április 24-én, Gyárvaros április 25-én, Erzsébetváros április 26-án és Józsefváros április 27-én. A Belvárosban lakó lőtulajdonosok lovaikat szintén az Erzsébetvárosban vizsgálják meg. Azokat a lőtulajdonosokat, akik lovaikat nem vezetik a vizsgálatra, ötezer lejű terjedő pénzbírsággal sújtják.

Megindultak a repülőjáratok. Bucurestiből jelentik: A Lares repülőársaság tegnap kezdte meg az idei légi szezonot. Ez alkalomból a kereskedelmi repülőgépek díszes felvonulást tartottak a bancaasi repülőtéren. A pilótaiskola növendékei bravuros mutatványokkal szórakoztatták a közönséget. A Prága-bucurestii légvonalon május elsején nyílik meg a forgalom.

SZÜLETÉSEK. Az anyakönyvi hivatalban a következő gyermekek születését jelentették be: Apostol Ioan, Kiss Menyhért, Tullius Rozália Mária, Schneider Benigna, Toma Lucia, Caldaras Máriaora.

Szathmáry Lajos dr. gyásza. Sulyos és pótolhatatlan csapás érte Szathmáry Lajos dr. oravicai bórkereskedőt, a bászagi magyarság ismert vezérét, a bászagi református egyházkerület főgondnokát. Édesanyja, özvegy Szathmáry Jánosné, született Egry Katalin kövendi földbírtokosnő Tordán lakó leányánál hetvenhét esztendőskorában meghalt. Az elhunytat nagy részvét mellett temették el és pedig ősi aranyosszéki szokás szerint Kövenden levő szőlőjében, ott nyugodj férje, néhai Szathmáry János volt állami tisztviselő mellé. Gyászolják fiait: Szathmáry Lajos dr., Szathmáry Dénes szindi gyári főgépész, leánya, Buday Jánosné, néhai Buday János iskolaigazgató özvegye, született Szathmáry Gizella és nagy rokonsága.

Vizsgálat elidegített államjavarok ügyében. Bucurestiből jelentik: Pop Traian, az állami javak minisztere megkezdte a vizsgálatot a biharmegyei állami javak egy részének elidegítése ügyében.

Megnyílt a London-varsói repülőjűrat. Varsóból jelentik: Hétfőn nyílt meg az új London-varsói légiűrat. Az 1500 kilométer hosszú utat hat és félóra alatt teszik meg a gépek, a melyek közben Berlinben leszállnak.

SZÁRTIZ EMBERT MEGÖLT A FORGÓ-SZÉL. Newyorkból jelentik: Texas és Luisiana államok nagy részében borzalmas arányú forgószél pusztított. Száztíz ember meghalt, míg hetvenöt megsebesült. Az anyagi kár óriási.

ÖNGYILKOS CESELEDEANY. Bell Éva 17 éves niczkyfalvai cseledeány, aki Metzenrath Ferenc gazdálkodó szolgálatában állott, a vízbe ölte magát. Levelet hagyott hátra, amelyben közölte, hogy öngyilkosságot követett el, de nem jelölte meg az okot, amely miatt véget vetett életének.

SZOPTATÓ ANYÁK OTTHONA. A királyi helytartóság elhatározta, hogy meg ebben az esztendőben Temesvárott szoptató anyák számára otthon létesít. Ebben az intézetben szegényesorú anyák, anyagi viszonyai nem nyújtanak módot a megfelelő táplálkozásra és akiknek orvosi felügyeletre van szükségük, csecsemőjűkkel együtt ellátást, erősítő táplálkozást és gondozást kapnak több héten keresztül mindaddig, amíg odahaza ismét elláthatják háztartási munkájukat. A szoptató nők otthonába az egész helytartóság területén lakó szegényesorú anyák kerülnek felvételüket. Az otthon négy millió leiel létesítik és fenntartásáról évi költségvetésben belül a királyi helytartóság gondoskodik. Ezt a népjóléti intézményt a város is támogatja.

ELFOGOTT TOLVAJ CIGÁNYASSZONYOK. Kiss Piroks és Lingurar Katalin cigányasszonyok álkulcs segítségével behatoltak Tarate Viorica paráci asszony lakásába, amelyet ki akartak fosztani. A cigányasszonyokat tetten érték és a csendőrség mindkettőt őrizete vette. Kihallgatásuk alkalmával árnevet mondtak be, de amikor a temesvári rendőrséghez kerültek, mindkettőnek személyazonosságát megállapították. A cigányasszonyokat átadták az ügyészségnek.

GYÓGYSZERTÁRAK ÉJJEI SZOLGÁLATA:

Kedden, április 18-án a szolgálati beosztás a következő:

Az I. kerületben a Sft. Ioan uccában levő Irgalmasok gyógyszerháza.

A III. kerületben a Dacilor uton levő Kovács dr. gyógyszerháza.

A III. kerületben a Porumbescu uccában levő Sárga gyógyszerháza.

A IV. kerületben a Vacarescu uccában levő Braun gyógyszerháza.

Az V. kerületben a Corvin gyógyszerháza és Uj-kisodán Panajoth Ernő gyógyszerháza állandó éjszakai szolgálattal tart.

Mozi

MŰSOR:

KEDD, ÁPRILIS 18.

APOLLÓ: Jéppokol (angol film).

CAPITOL: Az óriások völgye (angol film).

RIVOLI: Afrikai légió (német film).

SCALA: A tökéletes férfi (angol film).

= KÖZGAZDASÁG =

Régi adó, illeték és birságtartozások rendezése

Milyen kedvezményeket ad az április 1. törvény a konszolidációs kötvények vagy adóbonok útján való törlesztésnél

Április 1. óta újra szabályozták egyrészt az állammal szemben fennálló tartozások rendezési módját, másrészt azt a módot, ahogy az állam a magánosokkal szemben fennálló tartozását rendezheti. Az alábbiakban részletesen ismertetjük a most életbelépett módozatot:

I. Az állam tartozásai belföldi hitelezőkkel szemben 1934—35. pénzügyi év előttieket 3 százalékos konszolidációs kötvénnyel fizeti ki. Ha 1934—35. év után keletkezett a tartozás, úgy azt kompenzálja 1939—40. előtti követelésekkel.

II. Tülfizetések az állam javára, a következőképpen térülnek vissza: 1934—38. közötti adó és illetéktulfizetések kompenzálatnak (betudatnak) az idei adóba, azonos adó vagy illetékbe. Mult évi (1938—39.) tülfizetés az idei adó vagy illeték közvetlen leszállításával nyernek visszatérítést.

III. Az állam követelése magánosoktól: a) Ha a magános tartozása 1932. január 1. előtti, akkor ez év szeptember 30-ig így rendezhető: 10 százalékos készpénz, 20 százalékos 1935. évi konszolidációs kötvényben, vagy adóbonokban, 70 százalékos tőke és kamat és az emelések megsemmisülnek.

Ugyanez, ha 1940. március 31-ig fizették, akkor 15 százalékos készpénz, 25 százalékos konszolidációs kötvény vagy bon és csak 60 százalék elengedés. A bonok teljes névértékben kerülnek beszámításra.

b) Ha a magános tartozása 1932—34. évek-ből ered, szeptember 30-ig: 15 százalékos készpénz, 30% bon vagy kötvény, 55% elengedés. Ha csak 1940. március 31-ig lesz rendezve: 2 százalékos készpénz, vagy 5 százalékos konszolidációs, 40 százalékos elengedve.

Az ugyanazon évi tartozások megfelelő évi

követelésekkel kompenzálhatók, akkor is, ha ez utóbbi engedmény útján szerezte.

c) 1934. április 1. óta keletkezett adó és illetéktartozásnál nincs elengedés. Fizetendő a kamat és utólagos emelés is. Tehát ezek rendezése így történik: a) készpénzben, b) kompenzálva ugyanazon évi állami tartozásba, akár saját, akár engedménnyel szerzett be, c) a teljesített saját tülfizetésbe betudással, de kivéve az 1939—40. évi fizetéseket.

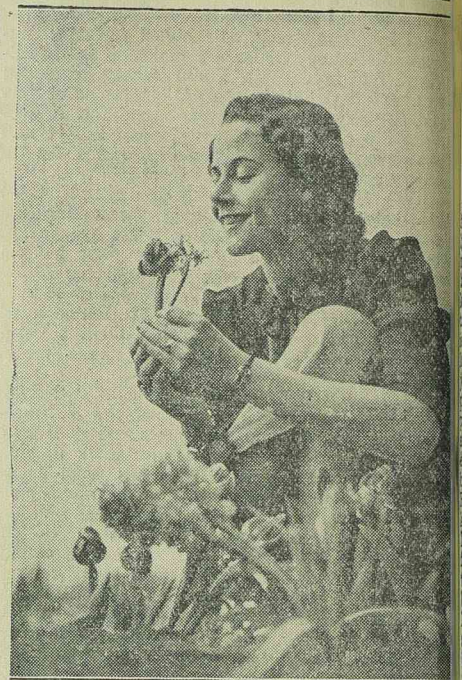
IV. pénzügyi kihágási pénzbüntetések a következőképpen rendezhetők: 1) 1932. I. 1. előtt elkövetett kihágásért, 1939. IX. 30-ig fizethető 2 százalékos készpénz, vagy 5 százalékos konszolidációs kötvény, illetve adóbon.

Aki csak jövő mánciusig fizetnek, 3 százalékos készpénz, vagy 7 százalékos konszolidációs kötvény, illetve adóbon, a többlet leiratik.

2. 1932—33, 1933—34. évben elkövetett pénzügyi kihágásért 1939. IX. 30-ig történő fizetés esetén: 4 százalékos pénz, vagy 1 százalékos értékpapír, 1939. X. 1. — 1940. III. 31. közti fizetés esetén 6 százalékos pénz, vagy 15 százalékos értékpapír. A papírok értékelése mindig névérték szerint. A konszolidációs kötvénnyel a szelvények is beadandók.

3. 1934. IV. 1. — 1938. III. 31. közötti kihágásoknál nincs elengedés. Fizetés: pénzzel, vagy az állam elleni 1934—35, 1938—39. évi követeles számításával, akár saját, akár engedmény útján szerzett a követelés.

V. vámiügyi, szesz, fogyasztási taxa, kihágási pénzbüntetések: 1. 1934. III. 31-ig elkövetetknél 5 százalékos többletet és 20 százalékos 1935 évi konszolidációs kötvény, vagy adóbon. Kivételnek a kedvezményből: a szaharin behozatali birságok, akik konverzió kedvezményben, vagy bármely más leszállításban részesültek.

Az első virágok

Május 15-ig kell az új könyveket illetheztetni

A bélyegtörvénynek április első naján életbelépett és a 14. szakasz 19. pontjához fűzött módosítása mentesíti a könyvvezetés alól a patenta fixa I—VII. osztályába tartozó ipari és kereskedelmi vállalkozásokat, tehát azokat, akik 5 ezer leit meg nem haladó jövedelem után fizetnek adót. A mult év április 2-iki pénzügyminiszteri rendelet a 150 ezer lei jövedelemig mentesítette a könyvvezetés alól a kereskedőket és a iparosokat, tehát így az adófizetők egy nagy kategóriája (51—150 ezer lei jövedelemig) elvesztette a jogot, hogy a könyvek vezetése helyett forfataris (átalány) adót fizessen, ami a mult évben 200 lei volt.

Ezek május 15-ig tartoznak könyveket felteketni

és abba a könyvelési műveleteket végezni. A könyvek tehát ezen időpontig illetheztendők. Részvénytársaságok és bankműveletek foglalkozó egyéb cégek tartoznak akár összefüggő, akár kartertrendszerű főkönyvet is vezetni, amelyeknél a lapszám (a kartertök írott oldalai) szerint fizetendő a bélyegilleték.

Közgazdasági hírek

Az Albániába irányuló átutalásokra vonatkozólag a Banca Nationala szintén körrendeletben értesítette az autorizált bankokat, amelyek értesítette őket, hogy az albán frank árfolyama nem változott és az albán bankok továbbra is normális tevékenységet fejtenek ki.

A Bata-Művek a Consum szerint vasipar cikkeket, így csövek és finomlemezek gyártására rendezkednek be és a romániai petróleumvidéker csőgyárat létesít. Az említett lap megjegyzi, hogy a hírt a romániai gazdasági körökben kétségekkel fogadják.

Németország benzinszükségletének 50 százalékát szintetikus gyártmánnyal fedezi

Minden európai állam áttért a műbenzinyártásra

Az utóbbi tíz esztendőben a különböző európai országokban erősen fejlődött a szintetikus benzinnel a szén hidrogénosítása útján történő előállítás. Minél inkább nő az iparban és a hadiiparban a gépek fontossága, annál erősebb gondoskodás történik a gép tápanyagának, a benzinnel utánpótlása iránt. Németország ma addig vitte a szintetikus benzinn előállítását, hogy békeszükségletének felét fedezni tudja. A négyéves terv szerint

Németországnak évi kétfélmillió tonna benzint kell mesterséges úton előállítani

és tekintve, hogy teljes békeszükséglete 3200 ezer tonna, ez a mennyiség a teljes szükséglet lényeges részét alkotja. Hogy a terv nem keresztülvihető, azt tanúsítja az, hogy már a mult év végén, az 1 millió 800 ezer tonnát a német ipar elérte és ebből egyedül a Farbenindustrie üzeme 1150 ezer tonnát állít elő, a Diesel 100 ezer tonnát és megközelítően hasonló mennyiséget a kisebb üzemek. 1935-ben sikerült Németországnak 700 ezer tonnát előállítani, tehát négy év alatt csaknem 200 százalékkal emelkedett a termelés.

Azok az országok, ahol zavartalanul szerezhetik be a természetes benzint, csak másodsorban foglalkoznak a szintetikus benzinn előállításával. Anglia a billinghami üzemekben 144 ezer tonna benzint és 225 ezer tonna benzint állít elő úgy, hogy az elmult évben természetes benzinyogoknak a mennyisége elérte a 413 ezer tonnát. Franciaország termelése ugyanekkor 265 ezer tonna volt, ami visszaesést jelent, mert 1935-ben már 396 ezer tonna szintetikus benzint állítottak elő. Az európai hatalmak között a negyedik sorban következik csak Olaszország, amely a legutóbbi évben sem tudott 63 ezer tonnánál többet termelni.

Természetes, hogy az európai hatalmaknak ilyen nagyfokú termelése visszahat a természetes benzinn keresletére. Románia egyelőre nem érzi a világcpi árcsökkenést, mert

évi ötmillió tonna feleslegre, földrajzi közelségénél fogva, elsősorban talál felvevőt. Így Németország az elmult évben 700 ezer tonna benzint exportál Romániából, tehát a szintetikus benzinnel fedezett szükségletének több, mint a felét.

Árfolyamok

HÉTFŐ, ÁPRILIS 17.

Hivatalos árfolyamok: (az első szám a vételt, a második az eladást jelenti) Holland forint 75.14—76.31, belgas 23.80—24.15, angol font 662.40—672.75, olasz lira 7.172—7.172, dollár 141.52—143.59 francia frank 3.57—3.78, svájci frank 31.74—32.22. Ezekben az árakban a devizafelár is beffoglalatik. Dinár 2.898—3.05, pengő 25 és 26.50—27, német márka 40.50—41.50.

710 millió lei emelkedést mutat a részvénytársasági beruházás január hónapban

A tőkeemelkedés 23 millió kivételével az iparvállalatoknál mutatkozik

A tőkeemissziós tevékenység — amint a Consum arról beszámol — ez év januárjában, az előző évi december hónappal szemben némi hanyatlást mutatott, a mult év januárjával szemben azonban jelentős az emelkedés. A legújabb hivatalos kimutatás szerint, január hónapban 709.9 millió lei tőke helyezkedett el a részvénytársasági új alapításokban és tőkeemelkedésekben, a mult év decemberi 906.3 millióval és a mult év januári 430.1 millióval szemben.

Január hónapban 21 millió lei részvénytőkével alakult új ipari részvénytársaság és 2 millió lei részvénytőkével új kereskedelmi részvénytársaság, vagyis új részvénytársaság 23

millió lei tőkével alakult. Fokozott érdeklődést mutatott a már meglévő ipari részvénytársaságok iránt, aminek eredményeképpen a meglévő ipari részvénytársaságok 666 millióval, a kereskedelmi részvénytársaságok 18.9 millióval, egyéb részvénytársaságok pedig 2 millióval emelhettek részvénytőkéjüket.

Ha a fenti adatokat összegezzük, úgy megállapíthatjuk, hogy ipari részvénytársaságokban 687 millió lei, kereskedelmi részvénytársaságokban 20.9 millió, egyéb részvénytársaságokban pedig 2 millió lei helyezkedett el ez év januárjában. Új bankrészvénytársaságok sem emeltek részvénytőkéjüket január hónapban.

SPORTSEMÉNYEK

A Ripensia csapata nagy küzdelem után legyőzte a szépen játszó Victoria együttesét

A két csapat találkozása közel háromezer önyí nézőközönséget vonzott az Electrica pályára. A nagy érdeklődéssel várt mérkőzésen mindkét csapat szépen játszott. Az első félidőben különösen a kolozsvári együttes játéka volt izgalmas. A pontos adogatások sokszor megzavarták a Ripensia védelmét, amelynek ebben a félidőben teljes erővel kellett szembeszállnia a kolozsvári csatárossal, akiknek csupán az a hibájuk, hogy nem tudják lövéseikkel befejezni a szépen felépített támadásokat. Az első gólt a Ripensia érte el Marcu révén, akit szabálytalanul szereltek. A bíró tizenegyet ítélt és azt Marcu értékesítette. A Victoria ugyancsak tizenegyesből egyenlített. A Victoria egyik támadásánál Regdon a tizenhatoson belül elesett és közben kézzel érintette a labdát. A tizenegyet Felecan L. rugta és a labda a hálóba jutott. A második félidőben a Ripensia csatársora már határozottabban játszott és Dobay már a negyedik percen megszerezte a vezetést. A tizedik percben Bindea gyors lefutása után ismét Dobay növelte a góllényt. A Ripensia utolsó gólját tizenegyesből Marcu szerezte és így lett 4:1 (1:1) az eredmény. A Ripensia megérdemelte a győzelmet, de a gólarány kissé túlzott, mert a Victoria több gólt is elérhetett volna. A Ripensia csapatából kiemelkedett Pavlović játéka, akit a szerence is segít, ezenkívül Regdon játéka volt tetszetős. A halvesor sokat dolgozott, míg a csatársorból csak a két szélső játéka volt kielégítő. Ezzel a győzelemmel a Ripensia bebiztosította magának a második helyet.

Juventus—Chinezul 5:3 (4:0)

Az I. félidőben a Juventus lerohamozta a temesváriakat, akik csak nehezen tudtak magukra találni. Praszler 2, Oanan és Dunareanu góljaival már 4:0 arányban vezetett a Juventus, amikor a második félidőben Thierjung szépített az eredményen. Erre Praszler újabb góllal felelt. Klimek és Szilárd góljai csökkentették a honti csapat góllényét, de a Juventus így is győztesen hagyta el a pályát.

AMEFA—UDR 4:0 (0:0)

Az UDR támadásaival indul a mérkőzés és szépen gördülnek a resicaiak támadásai. A pi-

ros-feketék védelme hivatása magaslatán állva, mindent tisztáz. Lassan az aradi csapat is magára talál, azonban az első félidőnek ellenére gól nélkül ér véget. Szünet után megváltozik a játék képe. Az aradi csapat veszi át a játék irányítását s állandó, nagyereji támadásait az UDR védelme nem tudja feltartani. Murza átadásából Reinhart II. megszéri a vezetést. A további gólokat Léb, Reinhart II. és Pernecky szerrezték. Tica Iliescu általában jól vezette a mérkőzést.

Tricolor—Gloria 3:1 (1:0)

A ploesti csapat otthonában szinte legyőzhetetlen, az utóbbi időben Ploestiben játszott valamennyi mérkőzését megnyerte. A Gloria nem játszott rosszul, a csatárossal viszont határozatlan volt a kapu előtt, így a Tricolor győzelme megérdemeltnek mondható. A vezető gólt Kovács lötte. Szünet után Kovács II. lövése talál utat a hálóba. Fritz szépített az eredményen, majd néhány perccel a befejezés előtt Bartunek lövése nyomán a hálóban táncol a labda. A győztes csapat legjobb embere Bartunek volt, mellette a Kovács testvérek keltek ki legjobban, a Glóriában csak Theimler érdemel dicséretet, aki a kapott gólok ellenére jól védett.

Venus—Kárpát FC 2:0 (1:0)

A Venus csapata meglepetésre Nagybányán is legyőzte a Kárpát FC együttesét. A bucarestii csapat sokkal jobban játszott ellenfelénél, így megérdemelte a győzelmet. Az első félidő második percében Bodola megszerezte a vezetést, majd a második félidőben ugyancsak Bodola állította be a végeredményt.

A nemzeti bajnokság állása:

Venus	16	11	5	—	35:11	27
Ripensia	15	8	3	4	33:26	19
Carpati	15	6	5	4	20:19	17
Victoria	16	7	2	7	13:27	16
Juventus	16	7	2	7	33:28	16
AMEFA	16	6	4	6	30:30	16
Rapid	16	5	5	6	25:22	15
Sp. Studentesc	16	5	4	7	24:28	14
Tricolor	16	6	1	9	16:30	13
UDR	16	4	5	7	18:27	13
Chinezul	16	4	5	7	35:40	13
Gloria	16	3	5	8	17:34	11

XIX.

Alexandre Limoujel sűrűn írta szerelmentől csepegtető leveleit madame Yvonne d'Hivernek, akinek egyre küldözgette a verseket is. Az asszony válaszából látta, hogy az öregedő nőt teljesen hatalmában tartja. Meggyőződött róla, hogy a madame Gérard Auboin festővel teljesen szakított. Madame d'Hiver ugyan egyetlen elvarázsolt sem tett arra, hogy Limoujel előtt a festő udvaroljon neki, még kevésbé említette leveleiben annak nevét. Ha Limoujelnak nem jutott volna a véletlen folytán Auboin öz levele a kezébe, nem is tudott volna az egész történetről semmit.

Arról is írt hébe-hóba az asszonynak, hogy szerényen dolgozik a regényében, amelyben a párisi éjszakai világ és elsősorban a gigolók életét akarja ecsetelni. Az asszony leveleiben többször kérte, hogy küldjön neki a készülő regényből mutatónak részleteket, azonban a kérését mindig azzal hátrította el, hogy babonából nem mutat meg semmit a regényből, amíg azzal teljesen el nem készült. Ha eléjétől végig megírta, akkor majd legépelteti. Egy ilyen gépelő példányt azután majszives rendelkezésére bocsát. De arra még hónapokig várni kell.

Nem fogod te sohasem meglátni azt a regényt, — gondolta magában, — pedig megérdemelnéd, hogy egyik főszereplője légy. Természetes, hogy egyetlen betű sem írt még a regényből és nem is volt esze ágában, hogy hozzáfogjon.

Ellenben annál szorgalmasabban járt utána, hogy a két mezőgazdasági találmány receptjét a maga nevére szabadalmaztassa. Ez aránylag nem is ment nagy fáradsággal. A szabadalmi hivatalban megállapították, hogy a sok ezer szabadalmazott vegyszertípus recept között nincsen olyan, mely Alexandre Limoujel által bemutatott két recepttel azonos volna és kiállították a két szabadalmi okmányt, a melyet a szokásos díjak lefizetése után Limoujelnak kiszolgáltattak. Ezek a díjak nem voltak alacsonyak, de Limoujel vigasztalódott:

— Megérti nekem ezt a pénzt busásan madame d'Hiver!

Azután elővette a párisi címjegyzéket és kikereste benne azt a névsort, amely a hivatásos vegyészeket tünteti föl. Sokáig böngészett a hosszú jegyzékben, végre újjával rábókkott az egyik névre

CAMT — Unirea MV 6:1 (2:0)

A Banatul pályán lejátszott B-liga mérkőzés nagy késéssel kezdődött, mert a vendégcsapat játékosai az Electrica pályára mentek ki. A szövetségi hivatalos lapjában ugyanis a mérkőzésről szóló közleményben az Electrica pálya szerepelt, de a mérkőzés időpontja háromnegyed ötre volt kijelölve. Ezzel szemben a bíróküldés délelőtt tizenegyre és a Banatul pályára szült. A gyulafehérvári csapat így közel háromnegyed órással késéssel jelent meg a Banatul pályán, ahol azután megtartották a mérkőzést. A CAMT végig fölényben játszott és 6:1 (2:0) arányban biztosan győzött.

A kerületi bajnokság eredményei:

Az elsőosztályú bajnoki mérkőzések eredményei a következők: Electrica — Jandarmi 1:0 (1:0), Vulturii — Progresul 5:0 (2:0), CFR — Bohn 3:1 (2:1). A Fratelia—Jimboliana-mérkőzés elmaradt, mert a zombolyaiak nem jelentek meg. A II. osztályú bajnoki meccsek a következő eredményekkel végződtek: Kadima — Victoria 8:0 (5:0), Dura — Cultura 2:0 (1:0), Patria — III. Ker. FC 12:1 (4:0), Fortuna — Anora 2:0 (0:0), Juventus — Freidorf 1:0 (0:0).

A Rapid veresége Resicán.

A temesvári Rapid csapata Resicán vendégszerepelt az SSMR együttese ellen. A resicai munkáscsapat szép küzdelem után 4:2 (2:1) arányban vereséget mért a temesvári csapatra.

B-osztályos mérkőzések: NAC—Craiu Iovan 6:0, TMAC—Unirea 6:1, Crisana—HTV 4:0, Vulturii—Rovine Grivita 3:1, Jiul—CFR Piski 2:2, Olimpia—Törekvés 3:1, Victoria (Nagykároly)—Mures 2:0, Soimii—Minerul 2:0, Délkeleti csoport: Macabi—ACFR 1:0, Unirea Tricolor—Franco Romana 3:0, Dacia—Unirea-Turda 1:0, Prahova—Mocionita 5:1.

Magyar Nemzeti bajnokság: Újpest—Elektromos 3:2, Ferencváros—Kispest 3:2, Hungaria—Taxisok 6:0, Nemzeti—Phöbus 2:1, Szeged FC—SSE 4:0, Budafok—Bocskai 4:1, Szolnok—Zugló 4:1.

Mi lesz vasárnap? Nemzeti bajnokság: Aradon: AMEFA (AMTE)—Victoria, Temesváron: Kinizsi—Gloria, Nagybánya: Kárpát FC—Juventus, Bucurestiben: FC Rapid—Ripensia, Sportul Studentesc—Tricolor, Resicán: UDR—Venus.

GYILKOSSÁG A MOZIBAN

A Déli Hírlap eredeti regénye írta: Félegyházi András

Utánnomás

Fogalma sem volt, hogy ezen idő alatt mi történt madame Yvonne d'Hiverrel.

Ami az asszonnyal történt, azt a lapok nem írták meg. Gérard különben újságot sem igen olvasott algiri tartózkodása alatt. Még a művészeti rovatot csak átböngészte valahogy, a többi résznek azonban csak a címeit nézte.

Amikor Le Havreban a hajót elhagyta, azonnal vonatra ült. Párisban nem hagyta el a pályaudvart, hanem folytatta utját Lyon felé. Haza akart sietni, hogy képeit berámáztassa és párisi műkereskedőjével érintkezésbe lépjen és levélileg megállapítsa a kiállítás idejét.

Irok néhány barátomnak, — állapította meg — akik különböző lapok művészeti rovatait vezetik. Megírom nekik, hogy hónapokat töltöttem Algírban, ahol egész sor gyönyörű festményt alkottam, amelyet legközelebb Párisban kiállítok. Tudom, hogy előre is jó reklámot csinálnak majd nekem.

Lyonban nem is gondolt már madame d'Hiverre.

Egyszer megtörtént, hogy autón igyekezett valahová és utja a Rue Pasteurön vezetett keresztül. Amikor a madame villája előtt robogott, önkéntelenül odanézett.

Csak azt látta, hogy az ablakok redőnyei le vannak eresztve.

— Lehet, hogy nyaral valahol, — gondolta magában.

Már messze járt az autó, amikor tovább figyelt gondolatát:

— Nekem igazán mindegy lehet, akár Lyonban van, akár pedig másutt.

Röpké pillanatra keserűség fogta el szívét, de aztán újra készülő kiállításával foglalkozott.

— Roger Dusmenil nyugalmazott mezőgazdasági laboratoriumi vegyész.

Örvendezve mondotta:

— Ez az én emberem! Először is ért a szakmához, másodsor pedig mint nyugdíjas nem vet meg néhány száz frankos mellékkeresetét, harmadszor pedig bizonyára külön élvezet lesz számára, hogy a szakmájában, ha csak egy napig is, dolgozhatik.

Taxiba ült és elhajtott a Rue Madame 58. alá, ahol a címkönyv szerint Roger Dusmenil lakott.

Szerencséje volt, mert a vegyészét odahaza találta.

— Alexandre Limoujel földbirtokos, — mutatkozott be.

— Örvendek, monsieur. Mivel állhatok szolgálatára?

— Monsieur, — vezdte Limoujel és leült a székre, amelyre az öreg vegyész mutatott, — mezőgazdasági akadémiát végeztem és már ott is előszartettel foglalkoztam vegyészettel. Azok közé tartozom, akik hirdetik, hogy a vegyészlet a földművelésre új aranykort hoz. Hosszu kísérletezés után két vegyi képletet állítottam össze. Szerintem mindkettő hivatva van a földbirokok jövedelmét jelentékenyen fokozni. A két receptet már szabadalmaztattam is.

Roger Dusmenil bólogtaft:

— Ugy, ugy.

Limoujel rendületlenül folytatta:

— Szaklapokból ismerem az ön munkásságát, monsieur Dusmenil, ezenkívül pedig ismerőseim is ajánlották önt nekem.

— Ugy, ugy, de mit kíván tőlem?

— Arra akarom kérni, tekintse meg a receptjeimet, tanulmányozza azokat, és mondjon rólok véleményét, amelyet nekem írásban kiadni sziveskedik. Magától értetődik, hogy hálmat megfelelő honorárium alakjában fejezem majd ki.

— Ugy, ugy. Lássuk a két receptet.

Limoujel belenyúlt irattáskájába, amelyet a nagyobb hatás kedvéért hozott magával. Előhuzta iratait és letette a vegyész elé az asztalra.

— Parancsoljon, itt van a két recept, itt pedig a két szabadalmi okirat.

(Folytatása következik)

Az ötvenmillió örökséget hajszoló bucarestii földbirtokosasszony, aki meggyilkoltatta mostohafiát — visszonyt folytatott a gyilkos szolgálával

Férje ellen is merényletet kísérelt meg a bűnös asszony

Bucurestiből jelentik: A főváros közvéleménye még mindig nem tud napirendre térni Demetriad földbirtokos feleségének szenzációs bűnügye felett. Mint ismeretes, az úriasszonyt azzal a súlyos gyanúval terhelték, hogy Gaica nevű szolgáját mostohafia meggyilkolására felbújtatta.

A nagy feltűnést keltő ügyvel már az ilfovi törvényszék vádta, és is foglalkozott, amely hosszabb tárgyalás után a vizsgálóbíró által kibocsátott

letartóztatási végzést megerősítette. Ilyen körülmények között Demetriadné a vacarestii fegyházban lesz kénytelen a bűnügy folytatását bevárni.

A nem mindennapi büntény vizsgálata során újabb érdekes részletek derültek ki, illetve kerültek nyilvánosságra. Így megállapítást nyert, hogy a 43 éves földbirtokosné, — aki mielőtt Demetriad felesége lett volna, tanárnő volt —

a gyilkos szolgálégnnyel már huzamosabb ideje szerelmi viszonyt folytatott.

Az asszony Gaica Mihai szolgát pontosan kioktatta arról, hogy egy olyan alkalommal hajtsa végre tettét, amikor a körülményekből is az látszik, hogy a gyilkosság az áldozat magatartása miatt következett be. A szolgáló megfogadta a tanácsot és várta a megfelelő pillanatot. Állandóan kért hordott magánál. A gyilkosság napján — március 12-én — Demetriad földbirtokos elküldte Gaicát fiához azzal, hogy szeretne vele beszélni. A fiatal ügyvéd azt üzenté apjának, hogy a délutáni órákban felkeresi, egyben pedig megkérte a szolgát, hogy kora délután jöjjön vissza és költse őt fel. Gaica azonban nem jelentkezett. Amikor az ügyvéd édesapja lakására érkezett, a konyhában összetalálkozott a szolgálóval, akitől megkérdezte, hogy miért nem költötte fel. Ez ahelyett, hogy magyarázatot adott volna, szemtelen hangon feleselni kezdett, mire az ideges természetű fiatal Demetriad arcul ütötte. Gaica ebben a pillanatban

előrántotta ruhájából a kést, amellyel áldozatát hasbaszúrta.

Ezután rázárta az ajtót és elmenekült. Jellemző, hogy a szomszéd szobában tartózkodott a megkéselt ügyvéd mostohaanyja, ő azonban nem volt kíváncsi arra, hogy a konyhában mi történik, bár jól hallhatta fia segélykiáltásait.

A történetek után az erős szervezetű Demetriad nem vesztette el eszméletét és az ablakon keresztül sikerült az utcára jutnia. Nagynehezen a közelben levő lakására vánszorgott, majd innen bérgépkocsin az egyik

kórházba vitette magát, ahol két napi szenvedés után meghalt.

A vádta tárgyalásán elsőnek Radovici Eugen ügyész beszélt, aki rámutatott arra, hogy Demetriadné már régebben el akarta tétetni láb alól mostohafiát, hogy ezáltal ennek vagyonszerzése is reá maradjon.

A bűntényt a gyilkossal előre kitérve, amit különben maga a gyilkos is bevallott. Az ügyész a vádlott fogvatartását kérte. Ezután a vádta Demetriadnénak adta meg a szót, aki ez alkalommal is állhatatosan tagadta, mint-

ha mostohafia meggyilkolásában neki bármi része lenne, vagy mintha a büntény elkövetőjével munkaadó és alkalmazottja közötti viszonyon túlmenő kapcsolatot tartott volna fenn. Miután a vádta, mint már említettük, az úriasszony fogvatartása mellett döntött, ennek védőügyvédjé beadvánnyal fordult a bírósághoz, amely kért, hogy Demetriadné utalják kórházba, miután súlyosan beteg és eddig is állandóan orvoskezelés alatt állott. A kérelem felett még nem döntöttek.

A bűnügyben egyébként tegnap újabb fordulat következett be, amennyiben ismét megjelent a vizsgálóbíró előtt Soltis János szolga, a mint már megírtuk, — évekkel ezelőtt szintén Demetriadé szolgálataiban állott és akit az úriasszony ugyancsak megpróbált a gyilkosságról rábeszélteni — és közölte, hogy Demetriad 1933-ban

férjét is el akarta tenni láb alól. Terve az volt, hogy orvosságba mérget tesz, melyet azután a földbirtokos mitsem sejtve, bevesz. A bűntény azon hiúsult meg, hogy Demetriad az orvosságot nem akarta meginni.

Rádió

KEDD, APRILIS 18.

Bucuresti. 7: Reggeli hanglemek. Ritmikus torna. Háztartási- és orvosi tanácsok. 12: Hanglemek. 13: Időjelzés, sport, vízállásjelentés. 13.05: Déli hangverseny. 14.10: Rádióhíradó. 14.30: A déli hangverseny folytatása. 15.10: Aktualitások. 18: Időjelzés, időjárásjelentés. 18.02: Műszaki üzenetek. 18.17: Hanglemek. 19: Tudományos krónika. 19.15: Fúvószenekari hangverseny. 19.50 Giurescu Constantin előadása. 20.05: Fűtyhangverseny. 20.20: Hanglemek. 21.15: Szimfonikus hangverseny. 22: Sporthírek. 22.15: A hangverseny folytatása. 23: Hírek. 23.15: Táncczene. 23.45 Hírek francia és angol nyelven.

Budapest I. 7.45: Torna. Hírek. Hanglemek. 11: Hírek. 11.20 Felolvasás. 1.10: Hanglemek. 1.30: Hírek. 2.20: Cigányzene. 3.30: Hírek. 5.10: Arányi Mária előadása. 6: Hírek szlovák és ruszin nyelven. 6.10: Felolvasás. 6.40: Szalonzene. 7: „Szép magyarság”. 7.45: A Magyar Cserkészleányok Szövetsége előadása. 8: Cigányzene. 8.55: Országos Légvédelmi Parancsnokság közleménye. 9.10: Hangképzőzet. 10.40: Hírek. 11: Hegedű zongorakísérettel. 11.40: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 1.05: Hírek.

Budapest II. 8: Francia nyelvoktatás. 8.30: A földművelésügyi minisztérium felőrája. 9: Hírek. 9.20: Francia szerzők zenekari művei. 10.30: Időjárásjelentés.

SZERDA, APRILIS 19.

Bucuresti. 7: Reggeli hangverseny (hanglemek), ritmikus torna, tanácsok háziasszonyoknak, hanglemek, orvosi tanácsok. 12: Könnyű zenehanglemek. 13: Időjelzés, sport, vízállásjelentés. 13.5: A. Starescu zenekar hangversenye (ének-

számokkal). 14: Látványosságok. 14.10 Hírek. 14.30: A hangverseny folytatása. 15.10: Aktuálisok. 18: Időjelzés, időjárásjelentés. 18.2: Jean Marcu zenekar hangversenye közvetítés a Lafayette cukrászdából. 19: Előadás. 19.15 Zongora hangverseny. 19.40: Művészeti krónika. 19.15: Ének hangverseny (régí román népdalok). 20.15: A rádiózenekar hangversenye. A tavaszdalai. 21.30: Hegedű és zongora hangverseny (Beethoven: Tavasz-szonáta). 22: Sporthírek. 22.15: Hanglemek (Tavasz a zenében). 23 Hírek. 23.15: Luican Trio hangversenyének közvetítése a „Potcoava” étteremből. 23.45: Hírek francia, német és olasz nyelven.

Budapest I. 7.45: Torna, utána hanglemek. 10.15 Gyermekek-délelőtt. 11.45: „Mesezerű közlekedéstervek. 13.10: Kernács Pál hegedű. 13.45: Hírek. 14.00: Állástalan zenészek. 17.15: A rádió diál felőrája. 18.00: Hírek szlovák és ruszin nyelven. 18.10: Szalonzene. 18.40: Szép magyarság. 19.10: „A paseaui világhírű orgona”. 19.30 Csorba Dezso cigányzenekara. 20: „A levante-i tézmeny az új honvédelmi törvényben”. 20.20: A Operaház előadásának ismertetése. 20.30: Rome és Julia. Az I. rész után kb. 21.15: A rádió küügyi negyedőrája. 22.35: Hírek. 23.20: Időjárásjelentés. 23.40: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 24.10: Magyar nőtánc és csárdások. 24.30: Miletin Géza jazz-hármasa.

Budapest II. 19.30: Olasz nyelvoktatás. 20.00: Csorba Dezso cigányzenekara. 21.00 Hírek. 21.20 Beszékart zenekar. 22.30: Időjárásjelentés.

Bécs. 18.10: Szórakoztató zene. 20: Hangverseny. 21.10: Szórakoztató zene.

Belgrád. 19.50: Lemezek. 21: Népdalok. 21.30: Rádiózenekar hangversenye. 23.15: Lemezek.

Milánó. 20.20: Lemezek. 21.30: Zenekari hangverseny. 22: Operaelőadás.

Páris. P. T. T. 21.30: Vigopera. 23.45: Táncczene.

Varsó. 20: A rádiózenekar. 22: Szimfonikus hangverseny. 23.15: Vonósnygyes játéka

APRÓ HIRDETÉSEK

Az este 6 óráig feladott hirdetések másnap reggel megjelennek

Az 1938. júl. 18-án megjelent 69094. sz. miniszteri rendelet, alapján apróhirdetési áraink a következők: állástkeresés, elveszett tárgyak, eltűnt személyek, fürdő a gyógyhely hirdetések szavankint egy leu. Levelezés nem közzétehető. Házaság szavankint öt lei, minden más rovatban szavankint kettő lei. Legkisebb apróhirdetés tíz szó. Az apróhirdetések díja előre fizetendő. — Apróhirdetéseket kéz felvesz I. kerület: Déli Hírlap kiadóhivatala, Piata I. C. Bratianu 3. I. kerület: Tamás-trafik, Piata Badea Cărtan 8. — Kardos-trafik, Piata Traian (szent templom mellett) — Grósz-trafik, Calea Dorobantilor 2. III. kerület: Helfenbein-trafik, Piata Lahovari IV. kerület: March-trafik, Piata Küttl. — Nógrády-trafik, (Ti voli mellett). Olariu-trafik, Piata Dragalina 6. Telefon: 45—06. — Vittek-trafik, Bul. Carol 54. — Galgóczy-trafik, Strada Bratianu 15/a. Telefon: 45—13.

Alkalmazás

Két éves gyermek mellé megbízható asszony kerestetik, aki németül, vagy románul beszél. IV. Str. Ion Vasii 16. Könignénál 6 óra után. 829

Lakás

Bütorozott szoba folyó vízzel és fürdőszoba használattal a III. kerületi villanegyedben május 1-től kiadó. Cím a kiadóban. 978

Kiadó a II. kerületben közel a 2-es villamoshoz kétszobás modern családi ház. Felvilágosítás IV. Str. Preyer 34. alatti. 883

Kétszobás modern lakás IV. Duca uca 23 szám alatt május elsejére bérbeadó. Felvilágosítás: Telefon: 28—49, vagy 11—53. 870

Kiadó nagy helyiség és 4 szoba, bármilyen célra. Fratelia I. uca 18 szám. 888

Bütorozott kombinált szoba fürdőszobával, telefon használattal, esetleg teljes ellátással, kimondott úriembernek, azonnali, vagy május 1-re kiadó. Cím a kiadóban. 887

Bérbeadó egy szoba, konyha, éleškamra és fáskamra. Ugyanott egy kis szoba és fáskamra. IV. Mihnea Voda 24. 998

Oktatás

Tenisztanítást kezdők és haladók részére legjutányosabban vállal Duscheknek tenisztrainer. Felvilágosítást nyújt Kecskeméti cég Bulev. I. G. Duca 2. Telefon: 27—66. 392

Adás-vétel

Elektro-motorokat 1—10 lóerőig. Irodának kasszát, írógépet, szekrényt, asztalokat keresek. Telefon: 44—24. 884

Jégszekrények (háztartási) modern elrendezésű kivitelben olcsón eladók. Heckmann bádogos III. Piata Plevnei 1. 873

Szerb csillimek és ágytakarók olcsón eladók. Hoch fűszerüzlet III. Ciordas 63. Telefon: 41—52. 889

Bütorokat (konyha, háló) modern és régik két alatt megvételre keresek. Címkézet csak 2 napig, Baán, I., Str. Olimp 13. alá kérek leadni. 994

DÉLI HIRLAP

automata telefonszáma:

2 8-10.